

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, GEGUŽĖ — MAY 4, 1989

Nr. 87

LKB Kroatika, Nr. 79

(Tęsinys)

Mūsų kaliniai

Pas stomatologę, kuri dirba 3 dienas savaitėje nuo 8 val. iki 13 val., vieną laiką dirbantys pirmoje paiminoje patekti visiškai negali, nes iš darbo neišleidžia. Skverbtis nėra ir prasmės: ji pati sako, kad zonoje gydymas blogas — „bormašinė“ sena, gražiai nudilę, plombos ir kitos medžiagos nekokybiškos.

Darbe kalame dėžes. Čechas ankštas, silpnai apšviestas. Kadangi mažai vietos, tai sunku praeiti pro darbininkus pasiimti medžiagų: susiplėšai drabužius, susiraižai rankas. Darbo stalai sulūžę, dėžių kalimui visiškai nepritaikyti. Neturime net plaktukų. Vietoje jų prie vamzdžio galo pritvirtintas metalo gabalas, todėl dažnai nusimušame pirštus. Neturime darbininkų drabužių. Keletą kartų kreipėmės į meistrą. Atsakė, kad nėra. Todėl dirbama ir gyvenamoje zonoje vaikštomė su tais pačiais — purvinais, dulkėtais.

„Jaunimo gretose“ Algirdo Pilvelio nufotografuoti nuteistieji pavyzdiniai su švariomis naujomis šimtasūlėmis, blizgančiais batais. A. Pilveliui reikėjo nufotografuoti mūsų zo-

*Eina nuo 1972 metų,
Perskaitęs duok kitam!
Jei gali, padaugink!*

nos 21, 23, 24 brigados kalinius. Jų apavas suplyšęs, vienas net virve prisirišęs batai. Visi suvargę, neskustomis barzdomis, šašais aptekę kūnai bei veidai. Kadangi nesiprausė, drabužiai neskalbti, tai nuo kalinių sklinda nemalonas kvapas. Kišenėje duonos gabalėlis, kad nenukristų iki darbo pabaigos. Nė kiek neperdedant, juos galima sulyginti su B. Sruogos „Dievų miško“ koncentracijos suimtisiais, kuriuos vadino klipatomis.

Nuteistieji, idarbiniai radijo gamykloje, dirba be išieginų dienų, nors įstatymiškai privalo turėti savaitinį poilsio dieną ir dirbti tik 8 val. Tuo tarpu jie išdirba nuo 8 val. ryto iki 21 val. vakaro, o kartais ir iki 1 val. nakties. Tai vergų darbas. Bet vergai buvo perkami, už juos reikėjo mokėti pinigų, todėl šeimininkas juos saugojo kaip savo nuosavybę, tausojo kaip daiktą, kad ilgai jam tarnautų. Mes esame valdiški, nuteisti, pažeminti, bebalsiai, mūsų sveikata, mūsų vergai niekam nerūpi. Nerūpi, ką valgome, kokiose sąlygose gyvename, dirbame. (Bus daugiau)

Lietuvos lenkų suvažiavimas

Vilnius. — Balandžio 15 savaitgalį įvyko Lietuvos lenkų suvažiavimas. Jo reikšmė ir pobūdis skyrėsi nuo kitų buvusių tuo metu suvažiavimų. Susipažinkime su Arvydo Juozaičio komentarais Sąjūdžio žiniuose.

Istorinės priežastys

Iki XX a. pradžios lenkų kultūra ir kalba kone visoje Lietuvoje jautėsi kaip namuose. Tai — 14-15 a. siekiančios bendros mūsų ir lenkų politinės istorijos vaisius. XX a. atsikūrus nepriklausomai Lietuvai, Lenkija negalėjo šito natūraliai suvokti ir 1920 m., pažeisdama sudarytą su Lietuva Suvalkų taikos sutartį, okupavo Vilnių ir jo kraštą (kurio dabar didelė dalis — Gudijoje). To politinio

avantiūrizmo rezultatas — stipriai polonizuotas Vilniaus kraštas Lietuvoje. Tai realybė, kurią demokratėjanti visuomenė privalo traktuoti kaip savo brendimo egzaminą.

Tie patys lenkų siekimai

Lenkų bendruomenė Lietuvoje nusipelnė visapusiškos pagarbos. Tačiau laikantis tos pačios šventos sąlygos: jeigu ši bendruomenė nekirs visu mūsų suvereniteto kelio. Deja, ši sąlyga suvažiavime gana ryškiai buvo pažeidžiama. Naujai išrinktas pirmininkas netgi deklaravo 19 a. dvasia teritorinių ribų nežinantį mesianizmą, kurio idėjos (pvz. idėja įkurti Vilniuje TSRS lenkų centrą, idėja beatodairiškai integruoti Vilniaus kraštą į Lenkiją, o ne į Lietuvą) primena naftalino tabletes. O keisčiausia nuskambėjo idėja, kurios realizavimo, rodos, jau imamasi, kultūrinę-visuomeninę lenkų organizaciją paversti visuomenine-politine. Nacionalinių pagrindų sukurti (pažeidžiant pilietinius kriterijus) politinę organizaciją. Ačiū Dievui, Europa jau seniai pasveiko nuo tokio pobūdžio haliucinacijų.

Lenko pranešimas

I Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo Tarybos posėdį buvo atvykęs Varšuvos katalikų inteligentų klubo atstovas Wiesław Celinski. Jis pasakė, kad Lenkija domisi kaimynine Lietuva, seka įvykius, kad lenkus neramina atskirų žmonių klaidos, neteisingi poelgiai, bet gyvenimas yra sudėtingas ir reikia ieškoti kelių, kaip būtų galima spręsti iškilusius keblumus, pasiūle, kaip galėtų lenkų kurybinė inteligentija padėti spręsti kai kurias problemas. Savo kalbą pabaigė popiežiaus Jono Pavilo palinkėjimu, žinomu visame pasaulyje: „Dieve jums padėk“.

Europos Bendruomenės vadai, kurie nusprendė trumpųjų distancijų raketų klausimą įvykstančiame NATO 12 kraštų suvažiavime šio mėnesio gale. Tarp kitų čia matome iš kairės Kanados premjerą Brian Mulrone'y, Britanijos premjerę Margaret Thatcher, Vokietijos kanclerį Helmut Kohl, Prancūzijos prezidentą Francois Mitterand ir Italijos premjerą Ciriaco De Mita.

Sovietai pirks daugiau kasdieninių prekių

Įvedami pajamų mokesčiai

Maskva. — Sovietų Sąjungos vyriausybė pradėjo tyliai organizuoti kasdieninių prekių pirkimą iš Vakarų valstybių, pradedant skutimosi peiliukais, muilu ir baigiant moterų batais bei kojineis. Vyriausybė pradėjo naudoti atsargos fondą, kuris sudarytas iš užsienio valiutos, nes didėja visuomenėje nepasitenkinimas, sako savo pasikalbėjime su „Argumenti i Fakti“ savaitraščiu Sovietų Prekybos ministeris. Vyriausybė pasiruošusi šiais metais išleisti 8 bil. dol. daugiau tiems reikalingam.

Šis sprendimas reiškia svarbų vyriausybės strateginį posūkį, kovojant su ekonominiiais trūkumais visame krašte. Radikalūs ekonomistai jau seniau siūlė vyriausybei išleisti daug pinigų pirkti užsienio prekes, bet Kremlius vis tuos pasiūlymus atmesdavo, sakydamas, kad tai padidins biudžeto deficitą, esą geriau pinigų išleisti sunkiosios pramonės mašinoms įsigyti, kurios yra labai pasenusios. Minėtas laikraštis rašo, kad gyventojai šią žinią labai palankiai sutiko.

Naujos sutartys

Prekybos ministerio asistentas Suren Saruchanov praneša, jog vyriausybė jau pasirašė sutartis su Vakarų Europos ir

Japonijos firmomis, kurios parūpins sovietų užsakytas prekes. Minėti 8 bil. dol. yra priedas prie ankščiau skirtų 51 bil. dol. Būsią perkama papildomai daugiau 30 milijonų porų trikotažo gaminių, 15 milijonų megztinių, 180.000 tonų valymo miltelių, 300 milijonų skutimosi peiliukų ir dar daug kitų kasdieninių prekių. Kavos būsią įvežta 17.000 tonų iš Afrikos Lotynų kraštų ir Indijos.

Nauji pajamų mokesčiai

Sovietų laikraščiai taip pat paskelbė, jog visi Sovietų piliečiai turės pradėti mokėti pajamų mokesčius pirmą kartą. Tai naujas įstatymas. Naujasis mokesčių įstatymas ipareigoja mokėti mokesčius tik tuos darbininkus, kurie į mėnesį uždirba daugiau kaip 700 rublių, maždaug 1,120 dol. oficialiu kursu. Mokesčiai prasidės su 15% ir bus iki 50% tiems, kurie uždirba daugiau kaip 1,500 rublių į mėnesį. O tie, kurie uždirba mažiau kaip 700 rublių į mėnesį, mokės 13% mokesčių. Tai galioja visiems.

Vidutinis industrijos darbininkų atlyginimas yra maždaug 200 rublių mėnesiui, bet pagal naująjį įstatymą dar galimi priedai už gerą darbo atlikimą. Daugelis fabriku darbininkų šiuo būdu uždirba žymiai daugiau.

Kremlius atsakingas už gruzinų žudymą

Tbilisi, Gruzija. Kremlius, ne vietiniai vadai, yra atsakingi už 20 žuvusių gruzinų prieš kelias savaites įvykusiose žudynėse. Maskvoje buvo parodytas slapta padarytas filmas, kuriame aiškiai matyti, kad žmonės neišprovokavo riaušių, bet kad tankai ir šarvuotieji apsupo minią ir pradėjo jį juos važiuoti, o saugumo agentai mušti žmones. Eldar Sengalaja, Gruzijos filmų direktorius, yra išrinktas į naująjį Liaudies deputatų Kongresą, paneigė pranešimą, kad vietiniai gruzinai įsakė pulti minią, rašo „Philadelphia Inquirer“ dienraštis.

Lietuvės pergyvenimas

Rita Miliūtė, lietuvių žurnaliste, kuri atvyko sekiančią dieną į Tbilisį po įvykių žudynių, papasakojo, kad ji matė 16 m. merginą, ant kurios kūno

buvo daug klapojimo žymių. „Aš mačiau tą merginą, Tamuna Chavelidze, prieš ją palaidojant. Ji turėjo gilius sužeidimus ant rankų ir kojų, bet labiausiai buvo sužeista apie kaklą ir pečius“. Miliūtė verkdamas pasakojo užsienio žurnalistui savo išgyvenimus, ką ji tą savaitę matė Gruzijos sostinėje. „Aš niekada netikėjau ta propaganda apie perestroiką ir glasnost, bet dabar tai dar labiau netikiu. Lietuvoje taip pat jie gali panaudoti dujas ir bandyti žudyti mus. Tai pamoka visiems mums“.

— Olandijoje pasitraukė Ruid Lubbers vadovaujama vyriausybė dėl nesutarimų ekologiniuose reikaluose kaip sulaukyti teršimo.

— Panamos rinkimuose viešintelis kandidatas yra generalas Noriega.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Romoje lankosi Vak. Vokietijos kancleris H. Kohl, kuris veda pasitarimus su Italijos premjeru, norėdamas įtikinti jį palaikyti Vokietijos pusę trumpųjų distancijų raketų klausimo sprendime, kuris bus daromas šio mėnesio gale NATO kraštų suvažiavime. Čia jis pasakė, kad bus surasta vieniems priimtina formulė.

— Washingtono vyriausybės atstovas pranešė, kad Solidarumo vadas iš Lenkijos atvyks į Ameriką lapkričio mėnesį ir pasakys kalbą Amerikos AFL-CIO unijų konvencijoje.

— Illinois senatorius Alan Dixon pradėjo kovą Senate, kad nebūtų patvirtintas susitarimas su Japonija gaminti FSX kovos lėktuvus. Prez. Bushas penktadienį nusprendė, kad Amerika ir Japonija gali kartu pasigaminti kovos lėktuvus.

— Costa Ricose buvęs CIA viršininkas Joseph Fernandez paneigė visus jam primetamus kaltinimus ryšium su Irano-Contras vedama byla Washingtone.

— Taiwano 12 žmonių delegacija pirmą kartą atvyko į Kiniją nuo 1949 m., kai Čiang-kaišeko pajėgos buvo priverstos pasitraukti iš žemyno ir dabar puikiai apgyventą salą.

— Italijoje mirė kardinolas Giuseppe Siri, Genoa arkivyskupas. Sakoma, kad jis buvo keturis kartus kandidatu užimti popiežiaus vietai. Jis II Vatikano susirinkimo metu 1962-65 metais daugeliu atveju buvo prieš reformas, kurias norėjo įvesti popiežius Jonas XXIII.

— Vengrija pradėjo ardyti spygliuotą vielų sieną, kuri ją skyrė nuo Austrijos ir Vakarų pasaulio.

— Washingtono AP žinių agentūros pranešimu, Kapitoliūso rotundoje buvo paminėtos Holokausto aukos, uždegant 6 žvakės ir tuo prisimenant 6 milijonų žydų žuvimą nacių siautėjimo metais. Tuo pačiu metu buvo Holokaustas paminėtas ir Izraelyje. Nepranešama, ar dalyvavo ir kitų tautybių žmonės. Holokaustas buvo ne vien tik žydams, buvo žudomi lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai ir visa eilė kitų tautybių žmonių.

— Rumunijoje, kurią valdo Komunistų partijos vadas ir prezidentas Ceausescu, kaip praneša Reuterio žinių agentūra, yra kasdien laužomos žmonių pagrindinės teisės. Šias žinias patvirtina rumunų disidentai ir užsienio šalių diplomatai.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vokietijai reikia branduolinio arsenalo

Kai niekas nesako teisybės

Bona. — Vokietijos kancleris Helmut Kohl vėl pakartojo savo ir vokiečių nusistatymą, kad Amerika pradėtų pasitarimus trumpųjų distancijų branduolinių raketų reikalui, jas visai panaikinant ar sumažinant jų skaičių. Didžiosios valstybės su dideliu dėmesiu seka Bonos vieną po kito pareiškimus tu raketų reikalui, pasakoja užsienio diplomatai Bonoje.

Niekas nepasako tiesos, kai argumentuojama savaitėmis apie Vak. Vokietijos, NATO, Sovietų Sąjungos trumpųjų distancijų branduolines raketas ir kitus ginklus. Ne vienas diplomatas, politikas ar valstybininkas neturi drąsos pasakyti, kas glūdi už viso to, rašo New York Times.

Vokiečių susijungimas

Vokietija savo ekonominiiais resursais vyrauja Vakarų Europoje ir bus vyraujanti ekonominė jėga Rytų Europoje ir centrinėje Europoje, nes Gorbačiovas pradeda prekybą su Vokietija. Didelės sumos pinigų ir jų technologija plauks į Sovietų Sąjungą ir pas juos sąjungininkus, kas vėliau turi vesti į vokiečių-sovietų ekonominę ir politinę sąjungą. Tada, spaudžiant Maskvai ir Bonai, Rytų Vokietijos komunistai atleis kontrolės varžtus savo krašte, kuris valdomas su Sovietų karių pagalba. Tada sumažės ir abiejų Vokietijų skirtumai. Abi pusės pagedais susijungimo, o Sovietai turi tą galią tai padaryti.

Trumpųjų distancijų Lance raketa, dėl kurios gali sugriūti karinė Europos NATO organizacija. Šią raketą Amerika ir Britanija nori pakeisti moderniška, šioms laikams pritaikinta raketą, tačiau vokiečiai reikalauja, kad ir šios rūšies raketas būtų išvežtos iš Europos.

Į Vakarų Europos gyvenimą dar ir prieš susijungiant Vokietijoms, turės daug itakos galinąji Vak. Vokietija su atsinaujinusia Sovietų Sąjunga. Sovietų-vokiečių sąjungai nereikės naudoti karinės jėgos, kad įsitvirtintų pasaulyje: užteks ekonominių ir politinių jėgų.

Vokiečių-sovietų sąjunga

Bet New York Times pažymi, kad tai nėra fantazija. Tai gali ateityje įvykti su Vokietija, kuri

mano, kad daugiau jai nebereikia Amerikos karinės apsaugos, kuri nori eiti savu keliu ir patikėti, kad Gorbačiovas išlaisvino sovietus nuo stalinizmo. Klausinama, ką pasauliui gali duoti nauja vokiečių-sovietų sąjunga. Vokietija siekia dar kartą sustiprinti savo jėgas Rytuose, tik šį kartą savo investavimais, bet ne invazija. Tik vėliau ji galėtų parodyti savo jėgą. Britanija ir Amerika jaudinasi Vokietijos reikalavimu pradėti derybas raketų klausimu. Tai nuvestų Europą į tai, kad visas jėgos balansas pasikeistų Sovietų Sąjungos naudai, primena komentatorius A. Rosenthalis. To nei anglai, nei amerikiečiai nenori.

Siūloma pasitraukti

Tačiau yra reali galimybė, kad Vokietija vieną dieną bus stipri ir pasuks grynai savo politiniu keliu. Jau dabar Busho vyriausybei yra siūloma atsisakyti Europos, ir kad pati Vak. Vokietija suorganizuotų branduolinį arsenalą apsiginti nuo Sovietų atakos, rašo D. Bandow. Kancleris nori, kad NATO nedarytų sprendimo pakeisti pasenusias raketas moderniškomis iki 1992 metų. Jei tai būtų priimta, tai Amerikos atominė jėga NATO kraštuose būtų pasibaigusi. Europa dar nebūtų, palikta be gynybos, nes britai ir prancūzai turi šiek tiek raketų. Bet ar jie gintų Vokietiją nuo sovietų užpuolimų? Jei Maskva pažadėtų sustoti prie Reino? Vokietijai esanti reikalinga nauja strategija.

Trumpųjų distancijų Lance raketa, dėl kurios gali sugriūti karinė Europos NATO organizacija. Šią raketą Amerika ir Britanija nori pakeisti moderniška, šioms laikams pritaikinta raketą, tačiau vokiečiai reikalauja, kad ir šios rūšies raketas būtų išvežtos iš Europos.

Bona turi sukurti savo branduolinį arsenalą, siūlo Cato politinių tyrimų institutas. Tačiau pačioje Vokietijoje gyventojai ir iš kairės ir iš dešinės pasisako prieš apsiginklavimą. Kremlius tuo tik džiaugiasi. NATO šio mėnesio gale paminės savo 40 metų sukaktį ir būtų geriausiai padaryta, kad Vak. Vokietija nutartų pasidaryti branduoline jėga.

KALENDORIUS

Gegužės 4 d.: Kristaus dangūn žengimo šventė. Florijonas, Antanina, Monika, Beržas, Mintautė.

Gegužės 5 d.: Pijus V, Angelas, Traidenis, Baryvydas, Neris.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:45, leidžiasi 7:51. Temperatūra dieną 67 l., naktį 47 l.

VISI KVICIAMI

Dievo Apvaizdos parapijos švietimo komitetas rengia gegužės 7 d., tuoj po 10:30 val. sv. Mišių parapijos svetainėje dr. kun. K. Trimako knygos „Aš kviečiu Jus“, Marijos žodžių rinkinio, sutiktuves. Su knyga supažindins pats autorius.

Visus maloniai kviečiame dalyvauti.

M.J.

VILTIES ŽIBURĖLIS AUGA

Jau antri metai, kai Detroito „Žiburio“ liuanistinė mokykla vyksta Montessorinio pobūdžio liuanistiškai kalbantiems priešmokyklinio amžiaus (3-6 metų) vaikams klasė – „Žiburėlis A“. Ją įrengė ir jai vadovauja Taura Underisė. Šiais mokslo metais klasėje dirbti padėjo Nata Zarankaitė. Reikalui esant, pavadavo Audra Naumutė.

1987-88 mokslo metais „Žiburėlis“ lankė 8 vaikai. Šiais 1988-89 metais – jau 12, o ateinančių rudenį pramatoma dar daugiau mokinių. Per paskutinį „Žiburio“ mokyklos mo-

kytojų ir tėvų komiteto posėdį, kuris įvyko po Kalėdų atostogų, buvo nuspręsta dėl vietos stokos ir mokinių skaičiaus didėjimo, ateinančiais mokslo metais „Žiburėlis A“ perkelti iš vieno kambario į du. Tie kambariai skiriami akordeonine sieną. Ją pastūmus į soną, gaunasi didelis, erdvus kambarys, kuriame patogiai tilps auganti „Žiburėlio“ klasė.

Persikraustymui pasiruošimo darbai jau palengva pradeda vykti. Mokyklai gausiu buvo nupirkti du staliukai su keturiom kėdutėm ir kilimas. Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdybos pirminikė Nijolė Zelwinder su taryba pasirūpino, kad likusios išlaidos būtų padengtos Bendruomenės auka. Už paramą „Žiburėlio“ mokinukai, jų tėvai ir klasės auklėtoja labai dėkingi.

Baigiant šiuos mokslo metus, reikia džiaugtis, kad liuanistiškai „Žiburėlis“ auga ir (sprendžiant iš Detroito Dievo Apvaizdos liuanistiškai parapijos pilnų paskutiniųjų suolų, kurie rezervuoti jaunoms šeimoms su mažais vaikais) – jo ateitis šviesi!

T.U.

Detroito „Žiburio“ liuanistinės mokyklos „Žiburėlis“. Mokiniai (nuo viršaus) Vytautas Reizis, Andrius Miliūnas, Audrius Moss, Gytis Mikulionis, Tadas Kasputis, Laura Sirgėdaitė, Andrius Mikaila, Rūta Sventickaitė, Lina Būbytė, Algijus Kasputis (trūkstama Andriaus Giedraičio ir Dainos Skiotytės). Padėjėja Nata Zarankaitė, auklėtoja Taura Underisė.

Nuotr. Lino Mikulionio

N. Bliumas spaudai pasakė, kad šis įvykis yra „Einzelfall – atskiras atsitikimas“.

***

Bavarijos sostinės aludė, „Hofbreuhaus“ priklauso taip pat prie Miuncheno lankomų vietovių juoba, kad jis yra tik penkiolika minučių nuo garšiosios Marijos aikštės (Marienplatz) ir verta dėmesio ne tik dėl savo gero alaus, bet ir pačios aplinkos, grojamo „upapa, upapa“ dūdų orkestro, dainuojamų bavarų dainų ir aludės „himno“ – in Miunchen steht ein Hofbreuhaus...

Šiemet „Hofbreuhaus“ švenčia savo 400 metų jubiliejų, kai kaiseris Vilhelmas V nutarė daugiau nebegerti brangaus hanoveraniško alaus, bet įsteigti savo alaus daryklą. Šiandien Miunchenas laikomas pasaulio alaus miestu (Bierstadt), o šis gintarinės spalvos gėrimas Bavarijoje gyvenimo prie kasdieninio priklauso (pietu Europos kraštuose vynas), nes ir šeiminiškė pirkdama maistą, visuomet į krepšį „įmeta“ keletą bonkų alaus. Net ir prie pietų vaikams dažnai maišomas alus su koku nors nealkoholiniu gėrimu, panašiai kaip ir prie Bodeno ežero apylinkių (Lindau, ežero šafynė) vaikams atsigerti duodama stipri obuolinė sunka – moštas.

1913 m. Miuncheno „Hofbreuhaus“ sienos matė Lenina ir jo žmoną, Austrijos kaiserienę Elzbieta, Leonardą Bernsteina, JAV prez. G. Bushą. Jubiliejų „Hofbreuhaus“ numato atžymėti birželio mėn. 1-4 d., vaišinant svečius tik tamsios spalvos alumi, kuris taip pat pirmą kartą tekėjo iš statinių lygiai prieš 400 metų. Nežinau kiek jis anuomet kainavo, tačiau šiandien 1 lt. („Mass“) kainuoja 6.25 m. Prisimenu, 1960 m. atvykęs iš Kanados už 1 ltr. mokėjau tik 1 m., tuo metu apie 25 centus. Ką gi – keičiasi laikai, keičiasi ir kainos!

Ta pačia proga norėčiau pranešti, kad Jonavoje įvykusią nelaimę tą patį vakarą parodė Vokietijos televizijos trys stotys. Antras kanalas ekrane įrašė „Jonava – Litauen“, tuo tarpu ketvirtame komentatorius pasakė „Sovietlitauen“.

Kartu atsiprašau skaitytojus už padarytą didelę klaidą Kristaus kancijos vaidinimu datoje. Parašiau, kad jie bus jau šiemet. Turiu ištaisyti, kadangi vaidinimai vyksta kas dešimt metų, kad Oberammergau žiurų laukia tik 1990 m.

Jeji gali adata pradurti, nekrapok kirviu.
Burmos žmonių patarlė

Laiškas

APIE VILNIAUS GURECKĄ

Jūsų dienraščio vasario 25 d. numeryje radau straipsnį „Pasiruošimai sudaryti Sąjūdį“. Ten kalba apie LTSR Aukščiausios Tarybos prezidento sekretoriaus Gurecko siūlymą suvaržyti Sąjūdžio veiklą ir spaudą. Jis siūlo vel perimti į savo rankas visą partinę spaudą, uždaryti visus Sąjūdžio miestų rajonų laikraščius bei laikraštėlius, televizijas, „Aragimimo Bangą“ leisti tik įrašų ir t.t.

Ta Gurecko pavadė man priminė vieną skandalininką, gana plačiai nuskambėjusį Klaipėdoje. Tuo metu dirbau ant sovietų žvejybių laivų, kada Jonas Gureckas buvo Klaipėdos miesto 1 sekretoriumi, trumpai sakant, miesto galva. Biznis buvo toks: keletas Klaipėdos žvejybių laivų, kurie gaudė žuvi pri vakarinių Afrikos pakrančių, dalį savo laimikio slaptai parduodavo artimiausiuose uostuose. Už gautą žuvi pri vakarinių Afrikos pakrančių, dalį savo laimikio slaptai parduodavo artimiausiuose uostuose. Už gautą žuvi pri vakarinių Afrikos pakrančių, dalį savo laimikio slaptai parduodavo artimiausiuose uostuose. Už gautą žuvi pri vakarinių Afrikos pakrančių, dalį savo laimikio slaptai parduodavo artimiausiuose uostuose.

Bet nėra to blogo, kas neišeitų į gerą. Grobuonies uoslė ir intuityvia pajutu, kad dabar kaip tik pribaudo proga sugrįžti į tūzus. Niekam nepaslaptis, kad Gorbačiova Kremluje nuoširdžiai remia gal tik pora ministrų. Sąjūdžio išstatytas Brauzas yra aiškiai pasimetęs

Demonstracijose Chicago miesto centre Vasario 16-tosios proga. Iš kairės: Rita Dakutė ir Rita Likanderytė, taip pat Klebonas kun. Jonas Kuzinskis. Nuotr. Rasos Miliauskaitės

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)
Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Monday, as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Second class postage paid at Chicago, IL.
Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mazinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytiojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

U.S.A.	metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Sešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisyti nesunaudojtu straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

tarp reikalavimų iš viršaus ir apačios, tuo tarpu stalinistai ir rusai pradeda atsibauti nuo praeitų metų įvykių. Toksai „ištikimas draugas“ būtų pirmas kandidatas į Brauzaus kėdę. Priešingu atveju, jei perestroikininkams pavyktų išsilaukiyti balne, Gureckas kaip atsidaavęs blaizys ir toliau plūduriuotų tarp komunistinių „liaudies tarnų“. O blogiausiu

atveju, t.y. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, jam garantuotas kitas paaugstinimas, tik šį kartą jau reikėtų nėsindintis į Maskvą.

Rimas Macijauskas

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street,
Susitarimui: treč., ketv., šešt.
436-5566

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą; penk. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL. 60629
Tel. 436-7700

RINGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tomasonio kabinetai perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt. 3 iki 7 v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė – Vėduos ir plaučių ligos
2836 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIDINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vėduos ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Airin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami kabinetai)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiptetusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. VILJIA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
– Amber Chiropractic –
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
246-4000
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BUDENY
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 585-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tomasonio kabinetai perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7, Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

MINTYS AUKŠTYBĖSE

Kol žmogus gyvena žemėje, žemiški reikalai jį traukia ir kartu padeda jam gyventi. Žemė nėra praeikimo vieta, o kaip tik žmogui yra lyg paspyrimas į naują gyvenimą, kuris niekada nesibaigia ir kuris niekam neatsibosta. Nors apie tą gyvenimą žmonės mažai nežino, nors jo grožis žmogui palyginamas su gražiais daiktais žemėje, bet to grožio, tos amžinybės ir nesibaigiančio gyvenimo kiekvienas žmogus trokšta. Jo visos pastangos yra nukreiptos ta linkme, kad tik jis iš žemiško gyvenimo pasiektų nežemišką antgamtę.

Tai kalbama tik tikintiems Dieva, kuris amžinai gyveno ir žmogui paruošė taip pat panašų gyvenimą. Yra ir tokių, kurie mėgina Dievą paneigti, jį išvartyti iš savo širdies, nepakelti savo žmogiško galvavimo ir minties aukščiau savęs ir aukščiau žemės. Jie lieka tik žemės gyviai, kaip ir kiti gyviai, kurie vaikščioja žemėje, maitinasi žemės gėrybėmis. Bet ir jie kartais ieško gyvenimo žemėje prasmės, ieško paguodos iš savo artimųjų arba skandina gyvenimą aplinkos sudarytose sąlygose, kurios padeda užmiršti save ir savo dvasios troškimus.

Bažnyčia vieniems ir kitiems primena Jėzų Kristaus įžengimą į dangų šventę. Ji parodo, kad žmogus nėra tik žemės gyvis, kad jis žemėje tik laikinai gyvena ir kad jis gali išpildyti savo troškimus, kaip juos pažadėjo savo mokiniams Kristus po savo prisikėlimo iš mirusiųjų. Apaštalų Darbai sako, kad „jies beregint, jis buvo pakeltas aukštyn. Debesis uždengė jį nuo jų akių“ (Apd. 1, 9). Apaštalai buvo nustebę, bet ir suraminti. Jie žinojo, kad Jėzus prisikėlė ir kad jis grįš pas Tėvą į dangų. O jiems buvo pažadėjęs atsiųsti Šventąją Dvasią ir pats pasilikti su jais iki pasaulio pabaigos.

Apaštalai, skelbdami Jėzų Kristaus mokslą visam pasauliui, kaip jis jiems buvo pasielęs, mažai kalbėjo apie jo įžengimą į dangų. Jie nuolat priminė jo mirtį ir prisikėlimą, jo senųjų pranašų gerbimą ir jų mokslo skelbimą. Jėzus jau neskelbė kaip pranašai, kurie kalbėjo tik Dievo vardu. Jėzus savo mokslą skelbė kaip Dievas, Dievo Tėvo pasiuntinys žemėn daryti jo darbus, vykdyti jo valią. Ir apaštalas sv. Paulius paskiau galėjo žydamis ir pagoninis pasakytį, kad Jėzus buvo klusnus iki mirties, mirties ant kryžiaus. To klusnumo reikalavo Kristus iš apaštalų, apaštalai iš savo mokinių, Kristaus sekėjų. Jie kaip ir Jėzus norėjo, kad visi būtų šventi ir tokie toboli kaip dangiškas Tėvas. Dangū žengimo šventės prasmė ir yra krikščioniui nuolat prisiminti, kad šioje žemėje jis tik laikinai gyvena, kaip laikinai gyveno ir pats Kristus. Krikščionis turi prisiminti, kad jis nėra sukurtas tik žemei, kad jis nėra tik žemės gyvis, bet kad žemė yra jo pakojis, kuris duoda jam laikinę buveinę, maistą ir pastogę. Žmogus žemę tik panaudoja kaip Dievo duotą dovana, kurią pats Dievas liepė valdyti.

Žmogus yra žemės viešpats, jos panaudotojas sau ir saviems. Bet jis nėra tikrasis žemės savininkas, nė savininkas tų turtų, kuriuos žemė jam teikia. Jis yra ir turi jaustis žemės užvaizda ir iš savo užvaizdavimo turės duoti amžinam Teisėjui apyskaitą, kaip yra Teisėjui palyginime apie užvaizda.

Su Kristaus pakilimu aukštyn į dangų nėra išsprendžiamas klausimas, kur yra dangus. Žmogus tik turi pakelti savo mintis ne į tą dangų, kuris matomas aukščiau žmogaus, bet į dangų, į kurį įžengė Kristus, tai yra į amžinybę. Amžinybė yra pats žmogus, kaip jis gyvena su savo Kūrėju. Jį traukia visa prigimtis – kiekvienas nori būti laimingas. Laimės žiburys nėra nei ant kalno, nei turte, bet savoje sieloje, ištroškusi į gyventi amžinai. Dangū žengimo šventė ir traukia mūsų mintis ir nesibaigiančią ir laimingą amžinybę, kurion nuėjo Jėzus Kristus.

Kristaus atsiskyrimą nuo apaštalų šaltai atpasakoja sv. Lukas savo Evangelijos pabaigoje: „pakėlęs savo rankas, palaiminus juos. Laimindamas jis atsiskyrė nuo jų ir pasikėlė į dangų. Jie pagarbino jį ir su dideliu džiaugsmu sugrįžo į Jeruzalę. Čia jie nuolat laikydavo šventyklą, (Lk. 24, 50-53). Tas palaiminimas buvo ne tik apaštalams, kurie Jėzų lydėjo, bet ir visam pasauliui, visai žemei, visoms žemės kartoms, kurios bus po jo įžengimo į dangų – amžinybėje. Tai vėl primena Bažnyčia šia švente ir apaštalai, kuriuos paliko laimindamas. Jis kartu pažadėjo duoti jiems galybę ant visų žmonių, kad jie skelbtų jo mokslą – Evangeliją nepabūgdami persekiojimų, kančių, paniekos ir pasipriešinimo.

Parizėjai ir Šventojo Rašto aiškintojai žinojo pranašystes, žinojo Mozės pasakojimus ir nuostatus. Jie tuos nuostatus ir pranašystes aiškino kitiems, bet aiškino taip, lyg Šventasis Raštas būtų jų nuosavybė. Iš pranašų jie žinojo ir pažadėtajį Dievo pasiuntinį, kuris turėjo išgelbėti tautą ir žmoniją iš nusikaltimų, parodyti naujo gyvenimo kelią. Bet jie netikėjo nei Jėzų žodžiais, nei apie jį pranašystėmis, nei jo darbus, kuriuos jis darė žemėje savo dangiškojo Tėvo vardu. Juo labiau jie negalėjo tikėti ir jo prisikėlimą iš mirusiųjų, jį jo įžengimą į dangų pas Tėvą ir jo gyvenimą amžinybėje su Tėvu ir Šventąja Dvasia.

Ta Dangū žengimo šventė ir primena, kad krikščionis neturi sekti parizėjais, kurie buvo patys save pavadinę teisiais. Neturi sekti nei Rašto aiškintojais, kurie jį laikė savo nuosavybe. Krikščionis turi būti Kristaus sekėjas. Jis su Kristumi turi pakilti į dangų, su jo palaima turi gyventi žemėje ir laukti gyvenimo su juo amžinybėje. Ši šventė daugiau nieko iš mūsų ir nereikalauja, kaip tik pakelti širdį, mintis, gyvenimus ir aukštąsias ir tikėtis gyvenimo amžinybėje su Kristumi.

Pr. Gr.

Niekas taip negėdina, kaip atlidus gerumas. Jame glūdi tie patys burtais, kaip ir saulėje, jį kuria kreipiasi visų žiedų taurės.

Fr. W. Foerster

Buvo tokių, kurie manė, kad gražu yra daryti gera draugams ir blogai – priešams. Tačiau kiti teisingai pabrėžia, kad gražu draugams daryti gera ir priešus padaryti draugais.

Hebbel

POLITIKA, MORALĖ IR DIDIEJI ŽMONIJOS IDEALAI

Pavergtieji neturi kur skūstis

DR. ALGIRDAS STATKEVIČIUS

Visi žino, kad nuo senų senovės labai daug šviesiųjų protų siekė to, kas žmonijai brangiausia: teisingumo, taikos, laisvės, dvasinės ir materialinės gerovės, viso to, be ko gyvenimas pilnavertiškai funkcionuoti negali. Tačiau šiuos didžiuosius žmonių idealus įgyvendinti bent patenkinamu lygiu iki šiol nepavyko. O juk labai audringai vystėsi mokslai, sparčiai tobulėjo technika, augo išsimokslinimo lygis, progresas vyko visuose materialinės veiklos frontuose. Tad kodėl šie didieji žmonių idealai pasirodė esą nepasiekiami, pilnuose realizuoti neįmanomi dalykai?

Pirmiausia todėl, kad politika ir moralė nuėjo skirtingais keliais. Prieš 50 m. slaptu Hitlerio ir Stalino susitarimu buvo okupuotos trys Tautų Sąjungos narės: Lietuva, Latvija ir Estija. Tačiau per visą tą laiką nei lietuvių, nei latvių, nei estų tautos jokių būdu negalėjo savo laisvės ir nepriklausomybės atstatymo klausimui institucijai vienai tarptautinei institucijai. Be to, šimtai kitų pavergtų pasaulio tautų neturi kur kreiptis savo laisvės atstatymo klausimui lygiai taip, kaip ir trys Pabaltijo tautos: Jungtinių Tautų organizacija bei jos nariai yra kurti ir akli ne vieno milijardo žmonių vargams ir begalinėms jų kančioms.

Tad, ar pasaulis, kuriame mes gyvename, nėra sugedęs, supuvęs, amoralus?

Kadangi žmonija nuo savo egzistavimo pradžios iki dabar nesugebėjo įgyvendinti teisingumo, tai visai natūralu, jei ji gyvena be taikos, be laisvės, be kultūros ir be viso to, kas vadinama garbe, sąžine, žmoniškumu. Ir todėl nenustatoma, jei žmonijos reikalų padėtis yra daugiau nežūgianti.

Savaip suprasta politika

Žodis „politika“ yra vienas iš plačiausiai vartojamų žodžių pasaulyje. Ką jis reiškia? Senovės graikai tai laikė valstybės valdymo menu. Senovės Graikijos ir Romos filosofai stoikais išskėlė visuotines teisias idėjas, stovinančias aukščiau už tautas ir žmones, kuri buvo daugiau etinio negu politinio pobūdžio. Tačiau vėliau etiniai reikala-

vimai visuotinei teisei ir politikai buvo vis labiau pamiršami. Ir žymus anglų politinis veikėjas Morrison politiką charakterizavo kaip „purviną žaidimą“.

1988.XI.26 d. M. Gorbačiovas savo kalboje sakė: „... mes parengėme mokslinę politiką, ją vadovaujantis dabar plečiamas praktinis darbas“.

Toje pačioje kalboje, pateikdamas tariamai mokslinės politikos pavyzdį, jis teigė: „Visa Lenino gyvenimo pamoka yra ta, kad teisingiausia politika – tai principinga politika“.

Tačiau savo niekškinuose tautų ir žmonių vergijoje laikymo, o taip pat piktybiškiausio genocido praktikavime, labai principingai visą laiką buvo ir du pagrindiniai Lenino sekę totalitaristai: Stalinas su Hitleriu. Bet argi jų taip labai principingai politika yra pagrindinė laikyti teisinga?

Vien tiksliai konkreti praktinė veikla parodo ko vertas veikiančiojo politiko elgesys, o tu dar nei jis pats. Leninas, kol dar nebuvo tapęs Rusijos imperijos visagalinčiu valdovu, garsiau už visus kitus reikalavo leisti pavergtoms tautoms pasinaudoti apsisprendimo teise ir rašė: „Būtina pašalinti bet kokią feodalinę vergiją, bet kokią tautų priespaudą, bet kokias vienos tautos kalbines privilegijas“ (Leninas, „Raštai“, V., t. 24, p. 128).

Tačiau kai tiksliai jis 1917 m. tapo Rusijos imperijos diktatoriumi, tuojau pradėjo lošti pagal „purvino žaidimo“ taisykles ir pareiškė: „Išnagrinėjime teoriskai argumentą: kas yra aukštesnis – tautų apsisprendimo teisė ar socializmas? Socializmas yra aukštesnis“ (Leninas, „Raštai“, V., t. 27, p. 9).

Ir remiantis šiuo „teoretiniu argumentu“ jis nei vieneri dar carizmo laikais pavergti tautai neleidė pasinaudoti apsisprendimo teise. Šiai amoraliai lenininei politikai liko ištikimi visi po jo buvę Kremliaus diktatoriai, neišskiriant ir M. Gorbačiovo.

Godumu alsuojančiame supergalingų imperijų tvarkomame pasaulyje nelaimi niekas: vieni paspringsta, per daug norėdami apžioti, o kiti lieka alkani ir pra-

veda ieškoti teisybės net tenai, kur jos dar niekas ir niekados nerado.

Moralė gyvenime

Jra gilioje senovėje buvo prausta, kad norėję gyventi taikoje ir laimėje, visados ir visur būtina prisilaikyti nepriklaustingam moralės – t.y. etikos reikalavimams. Tačiau nėra džiugu, jei net dabartyje – t.y. XX a. gale – daug kur netgi pati etikos teorija, kaip mokslas apie moralę, yra antimokslinė ir amoralė.

O kai kas netgi mano, kad iki šiol nėra prieita prie vieningo, globališkai bendražmogiško moralės supratimo bei visiems laikams tinkamo jos apibrėžimo. 1988 m. Romoje Lietuvių Katalikų mokslo akademija išleido J. Navicko knygą „Vertybės ir dorovė“. Ji buvo užbaigta tokiais žodžiais: „Vertybės ir dorovė yra ir pasilieka dvi didžiosios tikrovės mįslės slėpinios realybės“.

Ar visa tai nekalba, kad labai aukšto laipsnio analfabetiškumas egzistuoja ne vien mokslinės politikos, bet netgi dorovės – t.y. moralės srityje.

Tačiau dabartyje jau beveik visi gerai žino, kad milijardai metų kaip egzistuoja gamta su savo niekuomet nekintamais dėsniais, kad jau milijardai metų vyksta evoliucija. O žmogus gi yra dar visai jaunas gamtos-evoliucijos kūdikis: jo amžius – vos keletas milijonų metų. Nors labai didžiulioji ir giriasi, kad tiksliai jis vienas iš visų gamtos tvarinų yra protinę ir išmintingą, tačiau savo elgesio vertę pagrįstai pasigirti niekados negalėjo. Ir tai visai suprantama kodėl: juk jis niekados rimtai nepaisė gamtos-evoliucijos nustatytą elgesio dėsnį. O gamtos-evoliucijos dėsniai niekados nepradės taikytis prie žmonių nedorų užgaidų.

Plačiau yra žinoma, kad egzistuoja gamtos-evoliucijos nustatytas bendrabiologinis normalaus-fiziologinio elgesio standartas, turįs gamtos dėsnio esmę bei vertę ir reikalaujantis nieko bloga nedaryti nei sau, nei kitiems. Dauguma biologinių rūšių jo griežtai prisilaikė. Kitos – kai kada jį pažeidžia,

tačiau niekados tokiu dideliu laipsniu kaip žmonių – Homo bloga – biologinė rūšis.

Į šį dėsnį, kaip į absoliučiai tvirtą dorumo kriterijų, remiasi moralė teorijoje ir praktikoje. Ir todėl žmonių gyvenime teisėtai suabsoliutintai galime išimtinai vien tiksliai nepriklaustingą moralė-gamtos-evoliucijos dėsniais pagrįstą žmonių ir jų grupių elgesio teoriją bei praktiką. Vien tiksliai ji yra bet kokios pateisinamos veiklos pagrindas. Jos pagrindinio ir vieningo reikalavimo – nieko bloga nedaryti sau ir kitiems – t.y. elementaraus kultūringumo minimumo griežčiausiai privalo laikytis civilizuotas ir laukinis, mokslininkas ir žemdirbis, tikintysis ir ateistas. Teisė ir bet kuri iš religijų, ekonomika ir mokslas, tarptautinės organizacijos ir politika, kaip ir bet kuri bet kokių organizacijų veikla visuomet privalo būti absoliučiai paklusniomis Moralės tarnaitėmis, skirtomis dirbti vieną ir tą patį kilnų darbą: formuoti dorą bei visapusiškai normalų žmogų ir normalias gyvenimo sąlygas dėl jo.

Kitais žodžiais tariant, visi tie veikiantys faktoriai privalo kurti vieną aukščiausiąją vertę – Visuotinį Gėrį, kaip visų didžiųjų žmonių idealų sumą, kaip visų žmonių gyvenimo idealų teigiamą.

Prieš visuotinį blogį

Kiek kas atitolo nuo šio bendrabiologinio elgesio standarto reikalavimo, lygiai tiek tas atitolo nuo moralės, nuo žmoniškumo, nuo socialumo, taikingumo, kultūringumo, nuo galimumo būti vienodai tinkamu, kaip Žemei, taip ir Dangui. Kultūros likimas – tai procesas realizuojamas visuotinį gėrį ir likviduojamas visuotinį blogį. Visoje žmuniškos istorijoje – praityje ir dabartyje, lygiai kaip ir ateities planuose, kultūra buvo, yra ir bus kuriama lygiai tiksliai tiek kiek formuojamas doras, visapusiškai normalus žmogus ir normalios gyvenimo sąlygos dėl jo, bei kiek stengiamasi likviduoti visuotinį blogį.

Politika niekados neveikia be savo šeimininko. O tais šeimininkais kartais būna ne kokią tai vertę turinti moralė, bet dažniausiai nevykęs jos pakaitalas – ideologija.

Jei politika bus ištikima moralės tarnaitė – visados bus kuriama kultūra, o jeigu bus kokios nešvarios ideologijos tarnaitė – visados bus kuriama antikultūra ar pačiu geriausiu atveju – pseudokultūra. Tei-

singumo nesiekianti, amoralios ideologijos inspiruojama politika tai vien karus, vergiją, skurdą ir kančias nuolatos gimdanti politika. Ji ypatingai būdinga mūsų dienoms. „Filosofija suvokė XX a. kaip vieną iš labiausiai ideologizuotų amžių“, – rašė filosofas Jokūbas Minkevičius savo knygoje „XX a. filosofijos panorama“ (V., 1981, 301 p.).

Žinoma, tam tikras kiekis moralės trupinių, skirtų papuošti antihumaniškos ideologijos išorei, suteikia jai bent minimumą regimo teisetumo aureolės.

Labiausiai tragiška, kad valstybių ir tarptautinių organizacijų vadovaujantiuose tautų ir žmonių likimą lemiančiuose postuose taip daug kur sėdi amoralūs, neišsiauklėję, visuomenės gyvenimo abėcėlės nežiną ir nenorį jos žinoti, humaniškomu – žmoniškumu dvasiai visai svetimi, vien „purviną žaidimą“ virtuoziskai moką lošti subjektai.

Tenka ypatingai pabrėžti, jog žmogaus, politikos ir visuomenės gyvenimo vertė yra tiesioginiai proporcinga moralės reikalavimų besąlyginio įvykdymo laipsniui.

Pagaliau kokių laipsnių politika yra ištikima moralės reikalavimams – lygiai tiek ji yra kultūros kūrėja, lygiai tiek ji yra kultūrai mokslinė ir priešingai.

Tikroji filosofija ir tikroji politika visados siekia tų pačių tikslų. Mokslinė politika – tai filosofija ir dorovė praktiniame kultūros kūrimo procese. Ateities politika turi būti visuotinai gėrį realizuojanti ir visuotinį blogį likviduojanti – kultūrą kurianti veikla.

Kova už laisvę – be sąlygų

Yra sakoma, kad jaunystė pirmiau visko – tai idėjų ir idealizmo metai. Tai šviesios, egoizmo ir gėda nesuteptos svajonės, tai veržimasis į tai, kas tikrai gražu, saulėta. Tai begalinis ir nesulaukomas pasiryžimas aukotis pačių kilniausių žmonių idealų varden ir noras matyti pasaulį tokį, koks jis privalo būti.

Tokiu jaunystės pakilimu dabar gyvena Lietuvos, Latvijos ir Estijos tautų patriotai be jokio amžiaus skirtumo. Jie nori dorumu pagrįstos laimės sau ir visam pasauliui, trokšta to, kas kilnu, garbinga, teisėta, normalu, kultūringa.

Nė vienas išėjusių lietuvis neturi užmiršti, kad pagrindinė kova iš tikrųjų veda ir (Nukelta į 4 psl.)

TREMTIES KELIU

ANTOSĖ MAKARAITĖ

11

Tirinas pabambėdavo, kad mažai padirbam, bet nerėkdavo. Dar pamokydavo, kad jam priimėnėnt darba, mes galinčios parnešti vakarykščiai supjautas pliauskas, sukrauti su šiandieninėmis ir parodyti... Neblogas, su žmogus, be to, matė, kad jo parnėninkai nuo sunkaus, alinančio darbo ir bado krinta kaip mūsės. Paruoštas malkas kraudavome į roges – šlajas, ir šešios pasikinkiusios moterys, kaip Volgos burlojai, traukdavome iki kelio, klimpdamos iki pažastų į sniegą... Traukiam, klumpam, viena kitą keliam, vadinamieji batai nusunka, lieka sniege, pirštines pasimeta... O šaltis – 40 laipsnių. Vežam tas šlajas per nevažinėtą sniegą, kliūva jos už šakų, už kelmų – apsi-vertė. Vėl iš naujo kraunam, vežam. Baisus darbas. Kartais atvažiuodavo pabaisa Sadikovas, apsiirėngęs kailiniais, užsiklostęs kailiais. Šaukdavo ant Tirino, kad jo brigada mažai padirba, grasinando duonos neduosias, jį iš prizirėtojų atleisias, darbininku padarysias. Syki pamatė Sadikovas ir mane. Su džiaugsmu tyčiojosi, kad aš tokia suvargusi, išbadėjusi.

– Na, pažinai? Gal jau į protą atėjai? Sėsk į roges, parsiveiši – vargo nematysi (o jis turėjo ir žmoną, ir dar meliuzę!). Kitaip – čia išdėsi.

– Mūsų su tavim išdėsiu. Juk jus mus mirčiai čia ir atvežėte!

Tiriniui nepelėpė neduoti laukti griežtai. Jei nepadarau normos – mane uolius duonos.

Mūsų vyrai parąšė skundą, kurį visi pasirašėme, kad Sadikovas labai žiaurus, darbo normos didžiulios,

valgyti – tik 400 gramų duonos, jei padarai normą – 600 gramų – ir viskas. Skundą išsiuntė į Siftivkarą. Po kiek laiko atvažiavo komisija. Mes tuos komisijos ponus susitikome išveždamos malkas ant kelio. Sustoję „nustebo“: „Argi tarybinis žmogus gali būti toks vergas? Argi moterys, kurias mes taip gerbiame, gali būti pakinkytos gyvulio vietoj? Kas jus verčia taip dirbti?“ – „Sadikovas!“ – sakom. „Tarp negali toliau būti. Nuo rytdienos jums neberekės taip sunkiai dirbti“. Ir kailiniuoti vyrai nuvažiavo. Apsidžiaugėme: Sadikova atleis, visiems palengvės. Bet varnas varni akies nekerta. Mes buvome atvežti su naikintais, ir tironas Sadikovas vykdė Stalino ir jo valdžios įsakymą. Dirbame ir vis laukiamo, kad po tos komisijos palengvės. Nieko nesulaukėme. Sadikovas toliau siautėjo, grasino, bet jau nieko baisiosio nebegalėjo išgalvoti – mes buvome klipatos, ir vienas po kito laukėme mirties.

Gyvenome visi viename barake, gal apie 20-30 žmonių. Susirinkdavome vakare sušalę, sustyrę. Užsikuriamė geležinę krosnį, jį ikaista iki raudonumo, užverdame vandens, pasisidome ir geriamė šilimą, kas turi duonos, – užkanda, bet duonos nebuvo. Paprastai duoną penkioms dienoms atveždavo vakare, padalydavo maždaug po kepaluką (apie 2 kg), kartais kukurūzines – be skonio, kai pelai. Duona vandeninga, sunki. Puldavome tą duoną ir iš karto suvalgydavome, prikimsdavome išbadėjusių pilvą. Jei dar turėdavome valios, tai gabalėlį pasilikdavome, po galva pasikisdavome. Naktį pačiupinėji, pauostai – yra duonos! Ar suvalgyti, ar dar pasilikoti? Iškonti iki ryto. Suvalgai su druska, ki parvadedami ir iš bado paklaiduriamis akimis žiūrėdavo į tą duoną. Ir vėl likusios keturias dienas tikro bado, virdavome su druska. Duona! Nieko daugiau negalvoji – tik duona ir duona. Apia ją galvoji eidamas į darbą, dirbdamas. Svajoji, gal eidamas keliu rasi gabalėlį duonos. Matai kažką juoda

ant kelio – gal ten duona? Duona, duona, tu mūsų gyvybe! Matyt, duona yra svarbiausias mūsų maistas, nes apie nieką daugiau negalvoji badaudamas žmogus, kaip tik apie duoną. Tikriausiai todėl meldamiesi žmonei prašė Dievą: „Kasdienės duonos duok mums šiandieną“.

Reikėjo didžiulios dvasinės jėgos, stiprybės, kad žmogus, turėdamas rankoje gabalą duonos, nesuvalgytų. Dar gyvenant Žesarte, iš pradžių šeimai, vaikams skirtą duoną atiduodavo vienam šeimos nariui. Paimdavė tėvas vaikui skirtą duoną ir, eidamas iki namų, ją suvalgydavo. Taip suvalgydavo duoną išmirę ir jų mantas, Varnas. Bet ir jie numirė bado, išmirė ir jų vaikai. Kad motina būtų suvalgiusi vaiko duoną, negirdėjau.

Justinas Palubinskas nevedęs, vienišas – visus prašinėjo valgyti. Jau visai nusilpo, svyravo, klupinėjo. Kartą nešėsi duonos normą, kėlė kšnį prie burnos ir krito... su duonos gabalu rankoje. Ejęs pro šalį Sadikovas paspyrė jį koja: „Padvėšė dar vienas fašistas!“

Miške barake gulėjome visi drauge – čia vyras, čia moteris – nebebuvo jokio skirtumo. Sukrintame kaip medžiai sušalę, alkani – ir užmiegamė dejuodami, dūsausdami. Nusilpusius greit apipuola utėlės. O kiek tų utelių buvo – gėrė paskutinį mūsų kraują. Nusirėsi skarą nuo galvos, o ji gyva – iškratai ant lauzo liepsnos, tai byra kaip grūdai, liepsnoja, spragsi. Užsiriši skarą – lyg lengviau galvai. O drabužiuose jų pilna, nei nusirengsi, nei nusiprausi. Taip išista žiemą ir gulėjome su tais pačiais drabužiais. Atsiminiau, kaip pirmas dienas šlykštėjau drabužiais. Atsiminiau, kaip savos, pripratome prie visos knibždėlynės. Ach, kaip giliai žmogaus dūšia!

(Bus daugiau)

VYSK. PAULIUS BALTAKIS, GRĮŽĘS IŠ LIETUVOS PASAKOJA

Dabartinis popiežius Jonas Paulius II yra vadinamas skrajojančiu popiežium. Kadangi katalikų yra visame pasaulyje, todėl yra natūralu, kad Sv. Tevas jais rūpinasi ir laikas nuo laiko juos aplanko.

Visai nesuklysimė „skrajojančiu“ pavadindami ir mūsų vysk. Paulių Baltakių, OFM. Tas pats ir su mumis – lietuviais. Mes irgi esame išblaškyti po įvairias pasaulio šalis. Todėl vysk. Pauliaus Baltakio pareiga yra juos aplankyti, susipažinti ir dvasiniai sustiprinti. Jis šia ne taip jau lengva ir dažnų kelionių varginamą pareigą uoliai vykdo. Tik pažvelkime į jo kelionių kalendorių ir pamatysime, kad šiais metais, pradedant balandžio 23 d., vyskupas lankysis net 23 nuo Atlanto iki Pacifiko Amerikos lietuvių apgyventose vietovėse, be to Kanadoje ir Vokietijoje.

Balandžio 17 dieną vysk. P. Baltakis, praleidęs porą savaitių Lietuvoje, grįžo į Brooklyn, N.Y. Vyskupo sekretoriaus Petro Ažulio iniciatyva balandžio 21 dieną Kultūros Židinio posėdžių salė buvo susievi spaudos ir visuomenės darbuotojai. Vyskupas P. Baltakis pasidalino savo išpuščiais, patirtais besivečiuojant Lietuvoje.

Mūsų vyskupas amerikiečių tarpe yra vadinamas „smiling Bishop“. Tai labai tikslus apibūdinimas, nes atrodo, kad šypsena nuo jo veido niekuomet nedings. Ir šį kartą vyskupas įžengė į posėdžių salę (mūsų plojimas pasitinkant), atsinešdamas malonią ir šiltą šypseną.

Susirinkusiųjų vardu vyskupas P. Baltakis pasveikino LB NY apygardos pirmininkas Vytautas Alksnins.

Vyskupas savo išpuščius pradėjo pasakoti nuo savo kelionės: „Pirmiausia, kaip ta kelionė prasidėjo? Praėjusiais metais, kai mirė mano motina, galimybės į Lietuvą nuvykti nebuvo. Vėliau namiškių buvau kviečiamas atvykti į motinos mirties metines. Man lankantis Romoje, tą mintį pateikiau ten irgi esančiam kardinolui V. Sladkevičiui. Jis mielai tam pritarė ir grįžęs į Lietuvą tuoj pat atsuntė iškvietimo telegramą, vizą gavau gana greit, bet ji buvo keletai dienų sulaukiyta. Panašiai buvo atsitikę ir prieš porą metų, kada važiuavau į Lenkiją lankyti ten gyvenančių lietuvių.

Maskvoje mane pasitiko Lietuvos atstovybės tarnautoja. Maskvos muitinėje čemodano netikrino nei atvažiavus, nei iš ten išvažiuojant. Paso ir vizos patikrinimas užtruko apie 40 minučių. Buvau apsisostojęs Vilniaus kurijoje, Sv. Mikalojaus bažnyčios klebonijoje. Galėjau važinėti ir lankyti, kur ir kada norėjau. Jokių prašymų bei leidimų nereikėjo. Per tas dvi savaites apvažinėčiau beveik visą Lietuvą. Aplankiau, be Kauno ir Vilniaus, Šiluvą, Telšius, Plungę, Anykščius, Klaipėdą, Kaišiadorius, Ignaliną ir kitur. Net ir pas namiškius negalėjau užsukti, bet su jais pasimačiau Vilniuje ir vėliau per motinos mirties metines.

Kelis kartus susitikau su kard. V. Sladkevičium. Išsikalbėjome mums rūpimais reikalais, susitikau ir su kitais vyskupais. Mačiausi su liturgijos komisijos nariais – Sv. Rašto vertėjais. Senąjį Testamentą esame sutarę versti kartu su

jais. Jie paruošė pirmąjį tekstą, o mūsų šaliai kun. A. Rubšys ir kun. Valenti peržiūrės, padarys komentarus ir vėl grąžins liturginei komisijai, kuri padarys galutinį sprendimą. Tikimasi, kad per porą metų darbas bus baigtas ir bus einama prie tolimesnių vertimų.

Vyskupas matėsi ir su valdžios įgaliotiniui religiniams reikalams K. Valančium. Atsisveikinant su juo, jis prašė: „grįžęs į Ameriką, nežūrėk tik kas gera, bet pasakyk ir kas bloga, į ką mes turėtume atkreipti savo dėmesį...“

Porą kartų vyskupas buvo susitikęs ir su „Tėviškės“ draugijos pirm. V. Sakalausku, jo padėjėju (kuris buvo paskirtas rūpintis vyskupo viešnagė) ir „Gimtojo krašto“ redaktorium A. Čekuoliu. „Pokalbiai su jais buvo nuoširdūs ir atviri. Jie patys mėgino išskelti, kas jiems rūpi ir kas ten nėra tvarkoje. Taip pat ir aš galėjau pasakyti, kas mums rūpi ir kaip jie galėtų padėti“.

Vyskupui teko kalbėti ir su Sąjūdžio pirm. V. Landsbergiu, bei su Krikščionių demokratų partijos pirm. Petkum. Su jais buvo paliesti dabartiniai reikšmingi įvykiai Lietuvoje. Vieną vakarą vyskupas dalyvavo Tremties klubo tarybos tarpe. Vyskupas sakė, kad dabar klube yra apie 120,000 narių.

Dalyvavo filosofijos klubo susirinkime. Į susirinkimus kas savaitę susirenka įvairių ideologijų ir pažiūrų žmonės. Buvo pas ateitininkus sendraugius, matėsi su skautais.

Kauno kunigų seminarijoje kalbėjosi su seminarijos profesorium. Klierikai, kurių šiuo metu seminarijoje yra 140, buvo paleisti atostogų. Su jais vyskupas matėsi (atsitiktinai juos susitikdamas), Vilniuje, Panevėžyje ir Telsiuose. Dalyvavo televizijos programoje „Panorama“, kuri perduoda aktualius reikalus, kurie šiuo metu ten vyksta.

Toliau vysk. P. Baltakis kalbėjo: „Kaišiadoryse dalyvavau jubiliejinėse palaimintojo Matulaičio Mišiose. Kaišiadorių katedra buvo pilna maldininkų. Dalyvavau katalikų moterų sambūrio „Caritas“ steigiamame susirinkime Kaune. Suvažiavimas buvo pradėtas šv. Mišiomis Sv. Antano bažnyčioje. Mišias atnašavo kard. V. Sladkevičius, vysk. V. Michelevičius ir aš. Delegatų iš įvairių Lietuvos vietų dalyvavo 1300, o kartu su pakvietimais ir bilietais dalyvių buvo daugiau kaip 4000. Manoma, kad „Caritas“ bus viena iš stipriausių jėgų atnaujinti tautai. Šio sąjūdžio moterys, turėdamos labai stiprą užnugarį iš valdžios ir Sąjūdžio, aš manau, vienerių metų laikotarpyje išvystys plačią veiklą“.

Vyskupui teko laikyti Mišias ir tik ką seneniai sugrąžintos Klaipėdoje „Taikos Karalienės“ bažnyčioje. Apie ją vyskupas kalbėjo: „Bažnyčia atrodo gana skurdžiai. Šiuo metu ten vyksta remontas. Bažnyčios atremontavimas kainuos apie 1,000,000 rublių“.

Paskutines Mišias Lietuvoje atnašavo Vilniaus katedroje. Apie tai buvo pranešta per laikraščius, radiją ir TV. Žmonių buvo prisirinkusi pilna katedra. Turėjau pasinaudoti kardinolo lazda ir mitra, nes savo nebuvau nusivežęs“.

Matėsi su vysk. J. Steponavi-

Rochesterio, N.Y., lietuvių tautinių šokių grupė „Lazdynas“ su savo vadove J. Reginiene.

Pastabos ir nuomonės

BUDDA, KRISTUS, AR PASAULIS

Atrodo, lietuviškame gyvenime neturėtų kilti tokie klausimai. Esame tėsiny ir padarinys galvosenos, kuriame viskas turėtų būti aišku. O ką daryti, jeigu gyvenimas iškelia klausimus, kurie mūsų aplinkoje nebuvo nagrinėjami? Ar tai tik filosofinių mastymų veja, ar kartais ir apsisprendimo reikalas?

Tokias mintis iškėlė vienas „Drauge“ pasirodžiusių nuomonė ar laišku, liečiantis Kezio veiklos aprašymą. Tad ir sudarant gal ne vieną galvojimą, o gi esame matę daug tokių apsisprendimo momentų. Jaunas, entuziastiškas ir kilnių tikslų jaunuolis apsisprendžia būti kunigu. Tačiau gyvenimas eina toliau ir priveda prie fatališko žygio neišvengiamumo. Aišku, jei esi drąsus ir

čium, kuris tebegyvena Žagarėje, nuygentame name, mažame butelyje. Nors vyskupų rūmai Vilniuje yra sugrąžinti, bet vyskupas į ten kelintis atsisako, nes jie yra reikalingi didelių remontų. Yra dar ir kitokių priežasčių. Kas liečia dabartines nuotakas Lietuvoje, kalbėjo vyskupas: „...yra didelis skirtumas, kas buvo prieš dvyliką metų, kada aš ten lankiausi pirmą kartą. Tuomet ten visi buvo nusiminę, užsidarę... Dabar šypsosi ir visai nesivaržydami reikią savo nuomonę ar komentarus...“

Parvėžė ir porą anekdotų. Pirmas yra toks: „Pas mus dabar yra dvejų rūšių žmonės: optimistai ir pesimistai. Optimistai sako, kad mus veš, o pesimistai sako – turėsime pėsti į Sibirą eiti“. Ir antras: „Maskvoje dabar yra renkami parašai nedėkingą ir badaujančią Lietuvą išmesti iš Sąjungos“.

Ateizmo propaganda yra gerokai sumažėjusi. Vyskupui kalbant su vienu žinomu užkietėjusiu ateistu jis pasakė, kad jis nežino nė vieno ateisto, kuris netikėtų!

Apie tautiečių pageidavimus vyskupas kalbėjo: „...jie, šalia materialinės paramos, tiesiog maldauja ideologinės ir religinės literatūros, kurios ten visai neturi. Ypač jie nori Maceinos, Šalkauskio, Griniaus, Pakšto ir kitų knygų. Taip pat jie prašo mūsų moralinės pagalbos, ypač, kad Vakarų Vokietija atsauktų Ribbentrop-Molotovo paktą“.

Taip baigė savo išpuščius pasivežtus iš Lietuvos.

Buvo ir klausimų, į kuriuos vysk. Paulius Baltakis tiksliai ir išsamiai atsakinėjo.

Dar ir vėliau, kavutę gurdinodamas, neskubėdama skirstytis vis dar kreipiantis į vyskupą su įvairiais klausimais.

nuoširdus! Ar skandinti liudesi degtinėje, gyventi dvigubu gyvenimu ar eiti sąžinės diktuojamu tiesiu keliu? Atsakymas, atrodo, daugiausia priklauso nuo asmenybės, visuomenės spaudimo svarbos – ir amžiaus. Kalbant apie asmenybę, susidūriau ir su tokiu atveju, kada toks asmuo ieško pabėgimo nuo pasaulio budistų filosofijoje. Gal tie atsakymai atitinka to žmogaus prigimtį, nežinia ir kur ir nuo kada atsineštas? Ar gali jis būti atsakingas už tai, kokius politinius gamta ir aplinkybės įdėjo į jo kraują? O mes dažnai atsakome: būk toks, kokį mokė tėvai ir aplinka. Žmonės gimsta su įvairiomis savybėmis – atviri, tiesūs, neproblematiški, nuolankūs, bet kiti atsinešę kitas gamtos dovanas: sąžiningumą, apsisprendimą būti savimi, neišsisukinimą dėl savo sprendimų pateisinimo.

Kitas vėl ateina į pasaulį susirūpinęs savo gerove, garbe, pinigais ir kasdienos reikalavimais. Tolimas ir nesuprantamas tokiam yra nuolankumas, paklusnumas ir veidmainystė. Tokie dažnai išeina ir į kitus kraštutinius, nesvarbūs jiems tampa kitų žmonių idealai, siekiai ir religiniai įsitikinimai. Savasis ego

pasidaro vienintelis tikslas, šio trumpo ir trapaus gyvenimo garbė jam apakina regėjimą. Gal jie negavo šeimoje ir mokykloje reikiamų atsakymų? Gal taip, bet gal ir ne. Kartais gyvenimas pasisuka kokia nepaprasta vaga ir be mūsų pastangų.

Apie ką tad dabar kalbu? Apie didesnę toleranciją. Gal ne visi esame išskaptuoti iš paties medžio, gal į mūsų makuale buvo įdėti ne tie patys elementai. Ar reikia tuoj pulti kaltinti, atmesti, priekaištauti? Gal laikas pats padarys savo darbą, – o gal ir ne, – bet argi mes įpareigoti duoti kam per galvą? Gyvenimas nėra toks paprastas, kaip kartais kam nors atrodo.

R.K.V.

MŪSŲ KOLONIJOS

ROCHESTER, N.Y.

LAZDYNO ŠVENTĖ

Dalis Rochesterio „Lazdyno“ ansamblio studentų ir veteranų šokėjų balandžio 9 d. dalyvavo vakarinės New Yorko vakarinių Buffalo priemiesčių (West Seneca) šokių studijų varžybose šokių studijos ir tautiniai ansambliai, čempionato varžovai: buvo suskirstyti į 8 kategorijas: baletas, džiazas, tai – dancices, laisvas stilius, akrobatika ir kt. „Lazdynas“ pašoko tris lietuviškus šokius. Už du laimejo po aukso medalių, už vieną sidabro. Trofėjų už „Oželį“ (vyrų šokis) koreografija. K.

pasidaro vienintelis tikslas, šio trumpo ir trapaus gyvenimo garbė jam apakina regėjimą. Gal jie negavo šeimoje ir mokykloje reikiamų atsakymų? Gal taip, bet gal ir ne. Kartais gyvenimas pasisuka kokia nepaprasta vaga ir be mūsų pastangų.

Apie ką tad dabar kalbu? Apie didesnę toleranciją. Gal ne visi esame išskaptuoti iš paties medžio, gal į mūsų makuale buvo įdėti ne tie patys elementai. Ar reikia tuoj pulti kaltinti, atmesti, priekaištauti? Gal laikas pats padarys savo darbą, – o gal ir ne, – bet argi mes įpareigoti duoti kam per galvą? Gyvenimas nėra toks paprastas, kaip kartais kam nors atrodo.

R.K.V.

POLITIKA, MORALĖ

(Atkelta iš 3 psl.)

Visoms agresyvioms pasaulio jėgoms mes privalome pasakyti: „Laikas nustoti savo juodos dvasios gėlmės skandinti milijonų ir milijardų laimę“.

Pagaliau laikas nuvalyti žemės veidą nuo viso to, kas jį bjauroja bei nuodija. Laikas, kad žingsnis gerio pusėn daugiau nebūtų laikomas žingsniu blogio pusėn. Visuotinio gerio realizavimo ir visuotinio blogio likvidavimo procesas – Kultūros kūrimo veikla – turi būti atkaklus ir nugalėti visai visas galinčias pasitaikyti kliūtis, nekreipiant dėmesio į galimas laikinas nesėkmes, į denatūralizuotų subjektų pašaipas ir pan.

„Karališka yra daryti gera ir turėti blogą vardą“, – teigė senovės Graikijoje gyvenęs Anistenas Atėnietis.

Taip pat niekadoms neužmirškime, kad Lietuvos himnas reikalauja visiems eiti „vien takais dorybės“. Tad ir būkime viados ištikimi tiems žodžiams patys ir reikalaukime to iš kitų. Tik tuo keliu einant išnyks tarp tautų ir žmonių dabar egzistuojančios fizinės ir dvasinės barikados. Tik taip darant, žmonija nustos save taip dažnai prausti krauju ir tuo pačiu pastoviai likti nešvaria.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT PARDUODA
REALTORS
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6109
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

Sav. parduoda 1½ a. namą 71 & Francisco apyl. Marquette Parke. 6 kamb. pirmam aukšte; antrame a. galima įrengt kambarius. 2 auto. garažas su automatinu atidarymu. Skambinti 434-1307. Kalbėt angliskai.

Sav. parduoda 2 butų po 4 kamb. namą Brighton Pk. apyl. Medinis, aluminium apkaltais; 2½ garažo, \$52,000. Skambinti po 8 v.v. 523-2017.

No. 465 – 57 & Narragansett. Tik \$75,900! 4 mieg., nereikia remontų; graži virtuvė, moderni šaunūs prausykla; 2 auto. garažas su atidarymu. Išlitas rūšys. Gerai išlaikytas. Skambinkite dabar!

No. 424 – 53 & Kolln. 2 butų apt. Tik \$94,900! 3 mieg. kamb. kiekv. bute; didelis valg. kamb. sav.; išlitas rūšys; 2 auto. garažas; naujas stogas, karšto vandens katilinė; nuomininkas moka už šilumą; aukšta nuoma. Skambinkite dabar.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namų įvertinimui skambinkite skubiai – dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. – 434-7100 & 436-8600

Century 21 KMECIK REALTORS
7922 S. PULASKI RD

DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo pataravimo ir velturių jūsų namų įkainavimo.

Anatolijus Kairys EPIGONAI

Naujas politinis romanas apie tai, kaip šiame amžiuje mitologinėmis priemonėmis vaikai arba jų įpėdiniai vaduoja savo pavergtus kraštus, kuriuos jų tėvai jiems pavėdė išlaisvinti.

Kaina su persiuntimu \$12.00. Illinois gyv. dar pridėda 80 ct. III. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

POPULAR LITHUANIAN RECIPES

Nauja devintoji laida Suredavaro Juzė Daužvardienė

Šiormis dienomis „Draugo“ spaustuve atspausdino devintąją laidą šios populiarios virimo knygos.

Tai geriausia dovana naujoms žmonoms ar marčioms. Daugelis apdovanojo kitataučius supažindindami juos su lietuvišku maistu ir virimu. Šios knygos susidomėjimas ir pasisekimas tarp lietuvių ir kitataučių visuomet buvo didelis.

Kaina su persiuntimu \$6.50 Illinois gyventojai moka \$6.94 Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose Sąj. ringai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX – INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5853 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

HELP WANTED

Trucking OWNER OPERATORS NEEDED

Tandems, singles, city & road tractors needed to participate in our intermodal & steel business. Requirements are: Good running & properly plated tractor, 2 years verifiable experience, ability to pass a DOT physical with a drug test. Must speak fluent English.

For Information Please Call:
1-800-942-9818
or 312-284-4620

NEW CAR SALESPEOPLE

- 18.00 GUARANTEED 1ST YEAR
- Earning Potential of \$39,000+
- up to 40% Commission
- 5 Day Work Week
- Paid Vacation
- Hospitalization
- Excellent Training Program
- 500 Cars to Sell From
- Dental Insurance
- Great Location
- Management Potential
- Hardworking individuals – Male/Female encouraged to apply in person from 11 am – 4 pm at

MIDWAY PONTIAC/GMC TRUCK/VW
93rd & Cicero
Oak Lawn

MACHINIST.
MUST SPEAK FLUENT ENGLISH
Job shop. Must be experienced on engine lathe and milling machine. Able to read blueprints. Immediate full time 2nd shift opening. Excellent pay and benefits. Must have tools.

Apply in Person:
KASTALON, INC
4101 W. 123rd St., ALSIP
389-2210

FOR RENT

Išnuomojamas 3 kamb., šviesus, naujai dekoruotas butas, II a., 71 & Calif. Pageidaujiami vyr. amžiaus žmonės. \$350 j mėn. + deposit.
Skambinti 436-6407

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%–20%–30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3206½ West 95th Street
Tel. – GA 4-8654

Kambarių, namų dažymas, elektros ir vandens vamzdžių TAISYMAS. Skambinti Vytui 925-5300.

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
666-2020
KLAUDJUS PUMPUTIS

„Čiurlionio“ ansamblio pirm. Vladas Plečkaitis sveikina Clevelandan atvykusį Vilniaus universiteto folklorinį ansamblį „Ratilio“.

Nuotr. V. Bacevičiaus

LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRO MUZIEJAUS ATIDARYMAS

Kiekviena institucija rašo savo istoriją remdamasi ypatingais įvykiais bei asmenimis. Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, veikiąs Chicagos Jaunimo centre, nesiskiria nuo kitų vienetų ta prasme. Balandžio 23 d. prasidėjo naujasis etapas centro gyvenime. Tą dieną Chicago lietuvių visuomenės seniai lauktas ir pageidautas Lietuvių muziejus buvo iškilmingai atidarytas dviejuose galerijose Jaunimo centro antrame aukšte.

Kaip kūdikio muziejaus gimimas nebuvo lengvas. Gera saujelė pasiaukojusių asmenų dirbo ilgas valandas nuo praeitos vasaros statant muziejus vitrinas, išrenkant iš archyvų mūsų tautos kultūrinės vertybės ir jas skoningai įrengiant, kad mūsų lietuvių išsiviję, svečiai broliai ir sesės iš Lietuvos bei kitataučiai lankytojai galėtų džiaugtis ir didžiuliu mūsų tautos pasiekimais ir svajoti apie Tėvynės šviesią ateitį. Aplankant muziejų, vyresnė karta gali prisiminti jų pergyventą Lietuvos istoriją, o jaunesnė karta gali pirmą kartą matyti mūsų tautos didvyrius kaip Stulginskį, Vydūną ir Krupavičių, taip pat stebėti eksponatus iš Lietuvos žemės ūkio, prekybos, gamybos, kariuomenės, spaudos, filatelijos, numizmatikos, tautodailės, meno, muzikos ir t.t.

Muziejaus projekto spiritus movens buvo valdybos pirmininkas dr. Jonas Račkauskas, kuris jau nuo 1986 m. planavo kaip sutelkti lešas ir personalą įgyvendinti šį milžinišką užmojį. Dideli projektai jo nenustumia, nes jis jau yra patyręs juos vykdydamas Lituanistikos tyrimo ir studijų centre, kur nuo 1980 m. yra pertvarkęs bibliotekas, pastatęs naujus periodikos kambarius ir įrengęs naujas patalpas Zulevičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvu, Dainausko istorijos bibliotekai ir Spaudos bendrovei.

1987 m. gale jau pasirodė proga pastūmėti muziejaus projektą. Krištanavičiaus fondo taryba nutarė projektą paremti 5,000 dol. Buvo pakviestas architektas Povilas Krutulis sudaryti muziejinių vitrinų planą. Tada įsijungė lietuviams žinomas tautodailininkas stalius a.a. Liudas Šimaitis, kuris planą perdirbo ir pradėjo statybą 1988 m. vasaros karštyje. Be Liude Šimaitio šiandieną nebūtų muziejaus, bet tik tušti koridoriai. Vasaros galė Šimaitiui susirgus, reikėjo prašyti talkos kitur. Tuo tarpu prasidėjo keletą Pedagoginio lituanistikos instituto studentų, kurie vasaros metu dirbo. Taip pat elektros įvedimą užbaigė kun. Anicetas Tamošaitis, S.J. Bet dar pusė muziejaus liko statyti, Tada, lyg Dievo dovana, Alfonsas Eitutis prisidėjo prie muziejaus statybos darbų, kuriuos sėkmingai užbaigė balandžio mėn.

Zinoma, neužtenka vien statybos, bet reikia turėti ir asmenų kurie gali įvairias parodas tinkamai įrengti, kad vitrinose taptų gyvos. Tam tikslui reikėjo patyrusio asmens, kuris galėtų skirti nemažai laiko. Tuo būdu atsirado mokyti. Nijolė Mackevičienė, kuri yra žinoma visuomenininkė, tik ką baigusi pareigas praeitos kadencijos JAV LB Švietimo taryboje. Baigusi mokytojauti amerikiečių pradžios mokykloje, N. Mackevičienė tada beveik kasdien pa-

sirodavo Studijų centre vadovauti įrengimo darbams. Ji pasikvietė tautodailininkę Giną Rugieniūtę-Blinstrubiene ir Nataliją Mackevičiūtę prie darbo prisidėti. Sekė daug valandų medžiagos pirkimo, sutaisymo ir eksponatų tvarkymo. Pagaliau muziejus buvo užbaigtas. Darbas, anot kitataučių svečių pasisakymų, profesionalaus lygio atliktas.

Sekmadienį balandžio 23 d. muziejus buvo pristatytas lietuvių visuomenei. Bendras muziejaus apžiūrėjimas vyko nuo ryto. Per muziejaus patalpas perėjo maždaug 300 žmonių. 1:30 v. p.p. vyko formalus atidarymas. Dr. Račkauskas vadovavo, nes tarybos pirm. dr. Adolfas Damušis buvo išvykęs į Lietuvą. Jis padėjo muziejaus direktorei, statytojams ir rengėjams. Gėlės buvo prisegtos N. Mackevičienei, N. Mackevičiūtei ir G. Blinstrubienei, tai kuklus atlyginimas už darbą. Gėlė taip pat buvo prisegta Onai Šimaitienei, padėjant už vyro nuopelnus ne tik Studijų centrui, bet Jaunimo centrui ir bendrai Chicagos lietuvių visuomenei.

Lietuvos generalinis konsulas Vaclovas Kleiza tarė žodį Lietuvos diplomatinės vardu, dėkodamas už pastangas išlaikyti lietuvių kultūrinės vertybės. Buvo Jaunimo centro valdybos pirm. Salomėjos Endrijonienės sveikinimas, kuri džiaugėsi, kad Jaunimo centras tebėra platus mato tautinis, mokslinis ir kultūrinis vienetas, kuriame visi lietuviai gali veikti ir kurti. JAV LB Kultūros tarybos pirm. Dalia Kučėnienė sveikino kultūrinis reikšinius Studijų centre ir sujungė tuos darbus su

dabartines pastangas atkurti kultūrinį ir mokslinį savarankiškumą besilaisvinančioje Lietuvoje. Krištanavičiaus fondo steigėjas kun. Vaclovas Gutauskas, S.J. didžiavosi, kad Jėzuitų patalpose tebėra gyvybė ir kad jaunoji karta perima lietuviškas išlaikymo darbus.

Muziejaus direktorė Nijolė Mackevičienė, einant prie pulto, buvo sutikta gausiu plojimu. Tai visuomenės įvertinimas jos darbo ir pasiaukojimo. Ji padėjo savo tautininkams Ginai Blinstrubienei, Natalijai Mackevičiūtei, Tomui Miglinui, Liudui Šimaitiui, Alfonsui Eitutai ir Klaudijui Pumpučiui už įdėtą pastangą muziejaus ruošimo darbuose. Turiningoje kalboje pabrėžė mūsų vertybių išsaugojimo reikala. Tai vienišas būdas perduoti mūsų brangų kultūrinį kraštą ateinančioms kartoms ne tik išsivijioje, bet ir laisvoje, nepriklausomoje Lietuvoje.

Pasibaigus kalboms, gen. konsulas Kleiza, pirm. Kučėnienė, kun. Gutauskas ir direktorė Mackevičienė prakirpo simbolinį muziejaus kaspiną, oficialiai atdarant patalpas lietuvių visuomenei. Filatelistų draugija „Lietuva“ įteikė auką muziejus išlaikymui, o Vydūno jaunimo fondo pirm. ir bendradarbis Vytautas Mikūnas Fon-

do vardu įteikė dosnią 1,000 dol. paramos auką. Dr. Račkauskas aukotojams padėjo už jų pagalbą ir teigiamą darbų įvertinimą.

Studija ir tyrimo centras buvo įsteigtas 1982 m. jungiant įvairias lietuvių mokslo ir kultūros institucijas, kaip Pasaulio lietuvių archyvą, Pedagoginį lituanistikos institutą, Budrio Lietuvių foto archyvą, Lietuvių dailiojo meno institutą, Lietuvių istorijos draugiją. Šalia muziejaus ir šių institucijų veikia Lietuvių muzikologijos archyvas, Lietuvių medicinos muziejus, kartografijos skyrius, vaizdinių-garsinių priemonių skyrius, Dainausko istorijos biblioteka, Marijonų biblioteka, Spaudos bendrovė ir leidykla, kuri išspausdinusi apie 10 knygų bei studijų lituanistikos temomis.

Per palyginti trumpą gyvavimo istoriją centras yra daug pasiekęs mokslo ir kultūros srityje, yra pasidaręs lietuvių mokslo centru, kur dirba nuolatiniai archyvistai, tyrinėtojai ir svečiai mokslininkai net iš Lietuvos ir kitataučių tarpo. Lietuvių muziejaus atidarymu įžengė į naują laikotarpį išstatant daugiau kaip 30 metų užrakintus ir pasleptus eksponatus į viešumą. Tai tik pradžia. Dabar laukia iš lietuvių visuo-

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1989 m. gegužės mėn. 4 d. 5

menės atgarsio liečiant įvairiuose lietuvių stalčiuose pasleptą medžiagą. Nelaikykime savo tautos kultūrinės vertybes stalčiuose, bet laikykime institucijoje, kuri rūpinasi jų išsaugojimu ateičiai.

rv

A.ŠA. JONAS DEMERECKIS Savanoris-Kūrėjas

Gyveno Phoenix, AZ.
Mirė 1989 m., sulaukęs 92 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje 1897 m. birželio 19 d. Gelgudiškiuose, Šakių apskrityje.

Pasiliko dideliame nuliudime sūnus Vytautas, svainis Antanas Damaška ir kiti giminės bei draugai.

Velionis palaidotas Phoenix, Arizona.

Priklausė BALFui, Lietuvių Bendruomenei, buvo Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelio globėjas.

PADĖKA A.ŠA. JONAS JACINAVIČIUS

1989 m. balandžio mėn. 1 d. mūsų mylimas Vyras ir Tėvelis iškeliavo Amžinybėn, o balandžio 3 d. buvo palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame kun. V. Mikolaičiui už maldas koplyčioje, atnašautas gedulingas šv. Mišias ir pasakytą turiningą pamokslą bei atliktas religines apeigas kapinėse.

Didi padėka Vytauto Didžiojo šaulių kuopai už garbės sargybą koplyčioje ir kapinėse. Taip pat dėkojame karsto nešėjams ir Tauragės klubui bei Pensininkų sąjungai už aukas.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie aukojo šv. Mišioms už velionio sielą ir visiems, kurie prisuntė gėlių. Širdingas aciu giminėms ir draugams dalyvavusiems laidotuvėse.

Dėkojame laidotuvių direktoriui Donald A. Petkui už rūpestingą patarnavimą.

Liūdinti žmona, duklė Aulėja, sūnus Alfredas ir Alphonse, marti ir zentas.

A.ŠA. VIOLETAI KAROSAITEI

mirus, reiškiamame užuojautą jos Motinai ONAI KAROSIENEI, visiems artimiesiems ir kartu liūdime

Buvę gimnazijos draugai Vokietijoje, Schwaebisch Gmuende:

Regina Gurskytė Alkevičienė
Vita Čerškutė Memėnienė
Danutė Racevičiūtė Jankienė
Algis Rudžiūnas-Rudis

GAIDAS—DAIMID EUDEIKIS

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

Vasario 16 demonstracijose Chicagos miesto centre.

Nuotr. V. Rimšelio

**PASSBOOK
SAVINGS...**
the best way to save regularly!

Paid and
Compounded
Quarterly

see us for
financing.

HOME

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

INSURED

**Mutual Federal
Savings and Loan**

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL 60608
Peter Kazanauskas, Prs. Tel.: 847-7747
Hours: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

APLINK MUS

x JAV LB Kultūros tarybos vicepirmininkė aktorė Nijolė Martinaitytė su režisierė Živilė Numgaudaite Šilgalieni rūpinasi ir stengiasi, kad laureatų premijų įteikimas ir meninė dalis būtų originali, meniškai ir iškilminga. Nuoširdžiai kviečiama visuomenė pagerbti savo išsvijojus kūrėjus gausiu atsilankymu.

x Įvykstančiai Dainų šventei 1990 metais jau dabar ruošiami mokytojai ir chorų vadovai. Birželio 20-23 dienomis Dainavoje, 15100 Austin Rd., Manchester, MI 48158, bus seminaras supažindinti chorų vadovus ir dalį choristų su ateinančių švenčių repertuaru.

x Amerikos Lietuvių Taryba, Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo komitetas ir Lietuvių Bendruomenė rengia Lietuvių kongresą šių metų spalio 21-22 dienomis. Kongresas bus Los Angeles, Calif.

x Filmas apie komp. Vladą Jakubėną, bus rodomas kompozitoriaus 85-rių metų gimimo sukakties proga gegužės 12 d., penktadienį, Jaunimo centre. Filma padarė Algimantas Kezys. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

x Marijos aukšt. mokyklos sporto skyrius padės koordinuoti specialius olimpinis žaidimus, kuriuos rengia Chicago parkų departamentas, gegužės 10, 11 ir 12 dienomis Chicago universiteto sporto aikštėje.

x Illinois universitetas Chicagoje globoja matematikos ir praktišką kompiuterio naudojimą gegužės 13 d. Mokyklų administratoriams ir vadovams bus konferencija gegužės 23 d. Norintieji dalyvauti iš anksto turi pasiskambinti Ann Hanson tel. 996-5238.

x Skirmantas Kriauciūnis iš Lietuvos norėtų angliškai susirašinėti su Amerikos jaunuoliais. Jo adresas: Agromonijos 40, Kaunas 233032.

x Simas Jokubaitis po sunkios širdies operacijos sveiksta Loyolos universiteto ligoninėje dr. R. Nemicko ir kitų daktarų bei seselių priežiūroje. Kambarys 3340.

x L.K.V.S. Ramovė Chicago skyriaus narių susirinkimas įvyks gegužės 7 d., sekmadienį, 12 val. Jaunimo centro patalpose. Ramovėnai prašomi susirinkime dalyvauti.

x Dr. Petras Jonikas, kalbininkas, Riverside, Ill., pratęsė „Draugo“ prenumeratą su 20 dol. auka. Dr. Jonikas skelbia garbės prenumeratoriui, o už auką labai dėkojame. Dr. P. Joniko paskutinę parašytą „Lietuvių kalba ir tauta amžių būvyje“ knygą galima užsisakyti ir „Draugo“ administracijoje.

x „Vaidilutės“ teatro statomos V. Mykaloičio-Putino 4 v. dramoms „Daktaro Gervydo“ premjerai, įvykstančiai gegužės 21 d. Jaunimo centre, bilietai jau gaunami Vaznelių prekyboje.

x Lietuvos keliauninkų dėmesiu. Kas nori patvirtinti ar pakeisti Aerofloto ar kitų linijų skrydžius į Lietuvą, ar gauti patarnavimus New Yorko aerodrome, skambinkite į New Yorko kelionių agentūrą „VY-TIS“ 718-769-3300.

x Nekalto Prasidėjimo parapijos kun. Fabijonas Kireilis švęs kunigystės auksinį jubiliejų. Šių metų birželio 11 d. iškilmės prasidės šv. Mišiomis po to pobūvis Polonia salėje. Organizacijų nariai kreipkitės į savo valdybas, kad kartu dalyvautumėte, tuo pagerbiate dvasios vadą. Jis tikrai to nusipelnė.

x Lituanistikos tyrimo ir studijų centro muziejus buvo atidarytas Jaunimo centro antrame aukšte balandžio 23 d., sekmadienį. Apsilankė gana daug žmonių. Muziejaus direktore apsiėmė būti Nijolė Mackevičienė.

x Pamaldos už mirusio Chicago skyriaus ramovėno Stepo Pranėno sielą bus gegužės 6 dieną, šeštadienį, 10 val. r. Jėzuitų koplyčioje. Ramovėnai ir visuomenė prašomi pamaldose dalyvauti.

x Leonido Jaro atminimui vietoj gelių suaukota 600 dol. Tautos fondui okupuotos Lietuvos laisvinimo reikalams.

x Lietuvos Vyčių 112 kuopos susirinkimas bus gegužės 16 d., antradienį, 8 val. vak. Šv. M. Marijos Gimimo parapijos mokyklos salėje. Kalbės apie „Piliečiai prieš kriminalus“ ir „Kaip nebūti kriminalo auka“. Prašomi visi nariai dalyvauti susirinkime.

x Dr. A. Koncė, San Francisco, Cal., pratęsdamas „Draugo“ prenumeratą, atsiuntė visą šimtinę. Dr. A. Koncė, mūsų garbės prenumeratoriui, tariame nuoširdų aciu.

x Dr. Jonas ir dr. Ona Daugirdai, Chicago, Ill., pratęsė „Draugo“ prenumeratą vieneriems metams su visa šimtine. Dr. J. ir O. Daugirdus skelbia garbės prenumeratoriui, o už rėmimą savos spaudos labai dėkojame.

x Inž. Pranas Naris, Downers Grove, Ill., Sergijus Paulavičius, Davenport, Ia., Bronė P. Tarutis, Willowick, Ohio, Angelė Baltutienė, Ud-bury, Ont., Kanada, Bronė Liaudanskis, Marina Del Rey, Ca., Konstantinas Lasaitis, Waukegan, Ill., pratęsė „Draugo“ prenumeratą, kiekvienas pridėjo po 15 dol. kaip auką ar už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuoširdus aciu.

x Eleonora Tutinienė, Brooklyn, N.Y., Antanas Sabalis, Rochester, N.Y., Ona Karaminienė, Rockford, Ill., J. Duncia, Newark, De., Ignas ir Elvyra Juzėnai, Palos Hts., Ill., R. Šilbajoris, Columbus, Ohio, už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 15 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Panevėžio klubo gegužinė įvyks sekmadienį, gegužės 7 d. Šaulių salėje, 2417 W. 43 St. Pradžia 12 val. Bus skanus maistas, gera muzika, šokiai. Veiks laimės šulinys ir baras. Programą atliks viešnia iš Lietuvos. Visi kviečiami!

x Amerikos Lietuvių Taryba ir šiemet šius vieną lietuvių studentą 10 mėn. tarnybai internu į Jungtinį Amerikos Pa-baltiečių komitetą (JBANC), Washington, D.C. Pirmenybė teikiama studentams, ne jaunesniems kaip 18 m., studijuojantiems politinius mokslus, tarptautinius santykius, Lietuvos ar Sovietų istoriją. ALT parūpins kelionės ir pragyvenimo lėšas. Reikia turėti autotobilį. Pageidaujama darba pradėti nuo birželio 1 dienos. Prašymus siųsti Amerikos Lietuvių Tarybai, 2606 W. 63rd St., Chicago, IL 60629, Tel. (312) 778-6900.

JAV LJS politiniame seminare Washingtono supažindinama su nauju JAV LJS statutu. Iš kairės: Rūta Virkutytė, Rita Gyltė, Tadas Klimas, JAV LJS pirm. Darius Sužiedėlis, Paulius Mickus ir Algis Šilas.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

GERI DARBAI IR PADĖKOS LAIŠKAI

Kovo 5 d. Chicago lietuvių dantų gydytojų sąjunga Marijonų koplyčioje paminėjo savo mirusias nares ir jų šeimas. Po šio gražaus ir gausaus mirusių prisiminimo Tautiniuose namuose buvo mūsų tradiciniai pavasario cepelinų priešpiečiai, kuriuose dalyvavo daugiau kaip 100 dalyvių. Tai vis tie patys malonūs mūsų kasmetiniai svečiai, kurių dėka mes padarome truputį pelno ir galime tuoj aplankyti ir paguosti mūsų sergančias nares.

Atidarymo sveikinimo žodį tarė kol. E. Repšienė, mūsų dabartinė pirmininkė. Ji apgailestavo, kad negalėjo dėl ligos dalyvauti kol. A. Ruibienė, daugelį metų buvusi mūsų pirmininkė. Jai numatyta dovana Tamošaičių Tautinių juostų knyga, vėliau E. Repšienė ir L. Butikienė nuvežė į namus, perduodamos ir visų kolegų geriausias sveikatos linkėjimas.

Po sveikinimo žodžio J. Smilgienė kalbėjo apie pasiaukojimą artimui. Ji rūpinosi laimėjimais ir juos vėliau pravedė. Laimingiausias buvo teis. A. Aglinskas, laimėjęs a.a. dail. B. Murino paveikslą, kurį padovanojo P. Murinienė. Paminėtina, kad A. Aglinskas kasmet dalyvauja ir vis ką nors laimi. Sveikiname. Pasibaigus programai, buvo sukvietas trumpas valdybos posėdis, ir dalis pelno buvo paskirstyta sergančioms kolegoms. Po kelių dienų buvo gautas toks laiškas, kurį noriu paskaityti garsiai. „Mielos Kolegės, kai kojos tavęs nebeklauso, kai ranka jau nebepajėgia pažymėti tai, ką mintis norėtų išreikšti, kai svajų tolimas uždengia keturios sienos, Jūs nepamirškite manęs jau ne pirmą kartą ne tik dvasiniai, bet ir medžiaginiai. Aš esu jums visoms dėkinga už tas visas maldas mano operacijos metu, tą nuolatinį rūpinimąsi manimi ir net pinigines paramas. Aš turiu į Jus vieną prašymą; kai kalbėsite su Viešpačiu, paprašykite, kad Jis prie visų malonijų pridėtų man daugiau kantrybės“. Po to vos, vos iskaitomas parašas.

Kai skaitai tokius jautrius laiškus, norisi dar labiau suglausti gretas, suspausti kolegės ranką, kad dar mums ilgai užtektų šilumos, kurią galėtume nunešti ir į namus, kuriuose šypsena nebegyvena. Ta pačia proga norisi padėkoti namų viršininkei Ir. Kriauciūnienei už malonią globą. Didelis aciu Baltic Blossoms savininkei K. Kuraitytei, kuri mus visada ta proga apdovanoja gėlėmis. Padėka ir visoms toms kolegoms, kurios visa širdimi ir organizavimu prisideda prie šio renginio. Aciu dar kartą ir visiems dalyviams. Pavasaris ir vėl ateis ir vėl pasimatysime.

L. Baltrušaitienė

x Edvardas Šulaitis, Cicero, Ill., Jonas Kavaliūnas, New Smyrna Beach, Fla., V. Butkus, Chicago, Ill., Antanas Matulionis, Plattsburgh, N.Y., Vytautas ir Aldona Raulinaičiai, Palos Hills, Ill., Vladas Kulboka, Gulfport, Fla., Grasilija Meilus, Chicago, Ill., už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 12 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Žurnl. Stanley Pieza, No. Hudson, Ind., K. Beiga, Chicago, Ill., Irena Pemkienė, Sleepy Hollow, Ill., Irena Polikaitienė, Chicago, Ill., Jonas Dekeris, Vita Žemaitienė, Chatham, Ill., A. Skrupskelienė, Chicago, Ill., Antanas Zumaras, Cicero, Ill., Aristide Bičiūnas, Chicago, Ill., Regina Didžbalis, Oak Lawn, Ill., lankėsi „Drauge“ ir įsigijo įvairių leidinių už didesnes sumas.

x Dr. Aras ir Lina Žliobai, Westmont, Ill., atsiuntė 22 dol. auką už kalėdines korteles ir kalendorių. Antanas Luneckas, Chicago Ridge, Ill., – 17 dol. Dail. Anastazija ir Antanas Tamošaičiai, Kingston, Kanada, atsiuntė 12 dol. Frank Zapolis, Evergreen Park – 10 dol. Visiems tariame aciu.

patys nedalyvavdami atvežėte vaikus meninei programai. Nuoširdžiai dėkingi mokyklų vėliavas mecenatui dr. Leonui Kriauciūniui už išpūdingą akademinės dalies pravedimą. Dėkingi lietuvių evangelikų „Tėviškės“ parapijos klebonui kun. Hansui Dumpiui už 3.000 dol. auką. JAV LB krašto

valdybos švietimo tarybai už 200 dol. auką. Mūsų visų didelė padėka dainų mokytojams Dariui ir Audriui Polikaičiams ir tautinių šokių mokytojoms Danutei Penčylaitėi ir Daliai Polikaitytei už meninės dalies paruošimą ir pravedimą. Kristijono Donelaičio lituanistinių mokyklų vadovybė ir tėvų komitetas kviečia mokinių tėvus atvykti į visuotinį tėvų susirinkimą, kuris bus šeštadienį, gegužės 6 d., 9:30 val. ryto M. McKay mokyklos audito-

Dvi švietimo vadovės. Iš kairės: Regina Kučienė, JAV LB švietimo tarybos pirm., ir Milda Lenkauskienė, PLB švietimo komisijos pirm.

KUN. A. SVARINSKAS RUOŠIASI ATVYKTI

Ištrūkęs iš komunistinio „rojaus“ po ilgą kalinimo metų kun. Alfonsas Svarinskas pasiekė laisvuosius Vakarų ir apsi-tojęs V. Vokietijoje. Vysk. A. Dekso globojamas, sustiprino savo sveikatą. Laimingai ap-lankęs Australijos lietuvius, jis planuoja gegužės pabaigoje aplankyti Chicago, didįjį lietuvių telkinį JAV-se. Jo sutiktu-vėmis rūpinasi tam tikslui su-

Sol. Nerija Linkevičiūtė-Kasparienė, kuri dainuos Lietuvos Fondo koncerte Los Angeles gegužės 13 d.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖSE

– **Stasys Lozoraitis**, atstovas prie Šv. Sosto ir Washing-tone, D.C., balandžio 19 d. trumpam pokalbiui susitiko su Romon atvykusiu Lech Walesa.

– **Danelė Bieliauskaitė ir Ričardas Vidučiai**, gyvenę Washingtone, balandžio 24 d. susilaukė pirmgimio sūnaus Manto Vidučio.

– **Šv. Pranciškaus Varpelio**, ilgesnį laiką neišleistas dėl techniškų kliūčių, dabar vėl pranciškonų leidžiamas ir tuo-jau pasieks skaitytojus.

KANADOJE

– **Hamiltono „Širvintos“** ir „Nemuno“ tuntu sezono užbaigimas buvo balandžio 23 d., šv. Jurgio šventėje. Pavasarį ir va-sara rengiamos iškylos.

– **Winnepego, Man., Lie-tuvių Bendruomenės apy-linkės susirinkimas** buvo Šv. Kazimiero par. salėje. Susi-rinkimą atidarė Renata Raman-čiukaitė ir pakvietė pirmininku J. Grabį, sekretorium E. Fedarą. Nauja valdyba išrinkta: Marius Timmermanas – pirmininkas, Juozas Grabyš – vicepirm., Bri-gita Barkauskaitė – sekr. išd., Egidijus Bugailiškis ir Aldona Jančiukaitė – nariai. Revizijos komisijon – V. Krikščiuonas, V. Rutkauskas ir E. Fedaras. Va-sario 16 gimnazijos ir Tautos fondo atstovė – Timmermanie-nė, Lietuvių fondo – V. Januš-ka.

darytas tarporganizacinis komi-tetas, į kurį įeina didžiųjų orga-nizacijų atstovai ar valdybų na-riai. Jo sutiktuvų data yra numa-tyta birželio 4 d. Jaunimo cen-tro didžiojo salėj. Smulkesne su-tiktuvų programa rūpinasi minėtasis komitetas ir jis pagei-dautų, kad kuo didesnis skai-čius organizacijų ir pavienių lie-tuvių išjungtų į kun. A. Sva-rinsko sutiktuvų tinkamą pa-ruošimą. Jau numatyta ta pro-ga iškilmingos pamaldos Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke, o jo sutikimas ir pagerbimas įvyks 3 val. p.p. Jaunimo cen-tre. Prašomos organizacijos tą dieną nerengti svarbesnių ren-ginių, bet visą dėmesį nukreip-ti į kun. A. Svarinsko, kovotojo už teikėjimą ir tėvynę, sutikimą, kad ir jam ir visiems ten daly-vavusiems ta diena ilgai išliktų mūsų atmintyje.

Kad šiandien Lietuvoje vyksta lietuvių tautos atgimimas, tai didžia dalimi yra tokių ko-votojų, kaip kun. A. Svarinskas, V. Petkus, V. Skuodis ir kitų nepalaužiamas tiesos žodis, per-duotas mūsų pogrindžio spau-doje, ir jų didvyriškos kančios išlaikė gyvą tautos dvasią net ir juodžiausioje priespaudos nak-tyje.

Mūsų visų pareiga tinkamai įsisąmoninti ir įvertinti tai jų auką Bažnyčios ir tautos labui. Ta proga ir mums visiems reikia atgimti iš savo kasdienės rutinos ir paaukoti savo laiką ir nors mažą auką tautos kovoto-jui tinkamai pagerbti.

Rengėjai tikisi iš lietuviškos visuomenės šilto ir gražaus to kančių didvyrio kun. A. Sva-rinsko sutikimo ir gausaus daly-vavimo. Gegužės 17 d. 6:30 v.v. bus visų organizacijų atstovų posėdis Jaunimo centre. Prašo-mos visos organizacijos siųsti savo atstovus, jeigu ir negautų raštiško pakvietimo.

A. P. B.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. – 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.